

१४५

दर्ता नं.: ४८/२०७६/७०

पुखां दयक तकागु सम्पति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुखां दयक तकागु सम्पति, भीगु कला व संस्कृति

ब्लूटंगा

नेपाल संवत् १९४५ कछलाथ्व: / २०८१ मंसिर १ / 2024 Nov. / ल्या: ११९, दॉ: ७

भक्तपुर नगरपालिका

भक्तपुर नगरव्यापी विद्यालयस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता-२०८१

(ललितपुर देवता ठेगड, उमा पौर्णिमा, कबहुँ, तेपाल) कर्ता: इन्डियन स्कॉलरशिप इन्स्टिच्युट एवं नेपाल संस्कृति अकादमी

पुरस्कार वितरण तथा समापन समारोह

२०८१ कार्तिक ७-८ गते

ब्लूप नगरव्यापी छवनायकुथिया
काक्षाया धिंधिं छल्ला क्षम्बाल

माज्या पुख्या दिक्षिण पाख्यया पुखु सिङ्ह कायम यायगु सहमत बैठक
(२०८१ कार्तिक २८ गते)

**खण्ड नगरपालिका घटा नं.६ ढेकोचाय ढाठ च्यांगु आवासिको
अभावनाया निशीक्षण (२०८१ कार्तिक २८ गते)**

; DkfbSlo

@) *! dl / !, C ^ \$!%, j if{&

ख्वप महोत्सवता जनताया महोत्सव काथं हानयै

ख्वप नगरपालिकाया ग्रवसालय २०८१ मंसिर २८ गते निसें पुस २ गतेतक ख्वप महोत्सव जुइगु जुल। देशं दुनयै व देशं पिनयया पर्यटकपिनिगु मन सालय्गु काथं डाय्केतांगु उगु महोत्सव तःजिक हानयैता तयारीकाथं ज्या जुयो च्वंगु नगरपालिका स्रोतं धायो च्वंगु दः। नगर प्रमुखया कजिलय् १६१ म्हा सिया मूल आयोजक समिति व २५ म्हासिया निर्देशक समिति नपां मेमेगु हिंस्वंगु समितित निःस्वाडः ज्या हज्याक च्वंगु दः।

ख्वप दे डाल च्वंगु जग्गाया ल्याखं देया दकलय चिच्याक्वगु नगरपालिका मध्ये छगू खःसां ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्वया ल्याखं देया छगू महत्वं जःगु नगरपालिकां वहे सम्पदाया महत्व थुइकः छगू छगू यायां ल्यंकः म्वाकः व भिंकः ल्हवनय्-कानय् व दानय्गु ज्या याडः वगु दः।

ख्वपया लाय्कुली च्वंगु ड्यूडापा इयो, लुँ ध्वाका, तःमाही च्वंगु डातापोल्हँ भैल देगः तचपालय्या दतात्रय देगः काष्ठकला, धातुकला व प्रष्टरकलाया ह्लिमयया च्वजःगु कलात खः। व सम्पदा नपां ख्वपया त्वालय्-त्वालय्या फल्चा, सत्त, देगः, ल्वहँहिति, पुखु, तुथि, देवालय, शिवालय, बहाबही नपांया सम्पदात नं देया तस्कं च्वजःगु सम्पदात खः। न्ह्याब्लैं बःछि, लच्छिया छक डाय्किगु थानाया सांस्कृतिक ज्या इवः, प्याखंत, दाफा-भजन नं मूमरुगु सम्पदात खः। ख्वपया थज्गु ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्वं जःगु सम्पदाया मूल्याड्कन (ल्य ज्या) यासे सन १९७९ सं युनेस्कों ख्वपया लाय्कुता विश्व सम्पदाया धलः खय् नां जाय्कगु खः।

ख्वप देशया ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्व कः घाडः च्वंगु थाय् थानाया संस्कृति, थानाया स्थानीय उत्पादनत (घरेलु उत्पादन), थानाया नसाः त्वँसा, थानाया तजिलजि महोत्सवय् ब्वयगु तातुडः महोत्सव डाय्कगु खः। उकियालागिं नगरपालिकां ज्या ब्वथलः ज्याकुथि निःस्वाडः ज्या न्ह्याकः च्वंगु जुल। स्वापु दःगु लागाय् नेपाली ब्यवसायीपुं मुकः स्यल्लाक ब्वज्या याय्या लागिं सुभावत नं कायो च्वंगु जुल।

‘ख्वप महोत्सव’ थव न्हःपांगु धःसा मखु। थवनं हाँ २०५४ साल कार्तिक ६ गते निसें १० गते तक डान्ह्या ‘ख्वप महोत्सव’ तः लाक डाय्कगु खःसा पर्यटन अपलं दुकाय्गु तातुडः ख्वप नगरपालिकां २०६९ सालय छन्ह्या सडक महोत्सव, २०७६ सालय सन्ध्याकालीन सांस्कृतिक सम्पदा पदयात्रा ज्या इवः, २०७९ सालय सांस्कृतिक पदयात्रा व घरेलु मेला ब्वज्या २०८० सालय पुखुसिइकेगु पदयात्रा, २०८० सालय है बहाबही पदयात्रा नपां योमारी उत्सव नपांया ज्या इवः त डाय्कः वयो च्वंगु दः।

ख्वपय् दःगु कला संस्कृति व थानाया मौलिक (विस्कं पहः) विशेषतात नेपः मिपिन्ता व विदेशीतयैता तक काडः थुइके बियो अमिता लुयगु हे महोत्सवया मू तातुना तःगु खः। ख्वप दे पर्यटकपुं छकः मवसें मगागु गन्तव्य स्थल काथं हछ्याय्यता मदिक्क कुतः याडः च्वंगु ख्वप नगरपालिकाता थुगु महोत्सवं ध्वासा जुइगु विश्वास कायो च्वंगु दः।

पर्यटन ख्वप नगरपालिकाया छगू महत्वपूर्ण आम्दानीया लुखा नं खः। उकिं थुकिया अज बालाकः भिंकः हछ्याय्यु नपां ख्वपया जनतां नं पर्यटकीय ज्या इवः पाखं आम्दानीया लुखा चाय्केगु मौका थजु धाय्गु नगरपालिकाया तातुना खानयै दः। ख्वप महोत्सवता सकल ख्वपया जनताया मंकः गु महोत्सव काथं डालः तः लाक, स्यल्लाक, धिसिलाक डाय्केता थः गु थासं सकलसिनं ग्राहाली याय्नु।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज्
थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्या: ०१-६६१३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

का.रोहितया चीन यात्रा

मंक : विकासया लागाय

६ भाद्र २०५२ (23 April 1995) बुधबार द बजे सुथाय्या ज्या भवःकाथं आर्थिक व प्राविधिक विकासया लागाया मंकः विकासया थाय् (The United Development Area of Ningpo Economic & Technical Development Zone) पाख्य स्व वाडा। लिङ्गो नगरं १८ किलोमिटर तापाक्क उगु थासय् थ्यक्यता ४५ मिनेट ति बिता।

लायঁ निङ्गोपो नगर जनसरकारया बिदेश मामला बिभागया क्षेत्रीय प्रमुख चेन बेङ्ग हेइजुं धाधां वान – “थाना वा नेगु बाली सैगु तु व कपायঁ नं दः। थुगु सहर स्वपु खुसी ब्बश्लः व स्वंगु काउन्टीया ब्बः मिलय जुयो दःगु खः। न्या न्यायकः इस्पात दय्केणु व मेमेगु कारखानात अःचतारं विकास जुयो च्चंगु दः। न्हणा थाना बिश्व बिद्यालय मरु। अःथाना बिश्वबिद्यालय, प्राविधिक महाबिद्यालय व मेगु नेगु च्च जगु ब्बनय् कुथित याडःमुकं प्यंगू शिक्षाया केन्द्रत दः। मंकःलाय् छ्यःलः सिंगापुर, हंककंग, ताइवान, जापान व अमेरिका थी थी देयया लय् व प्राविधिकत हछ्याडः च्चडा।

९:०० ता इलय् जिपुं उगु (मंकःलागा) संयुत्त क्षेत्रय् थ्यन। आर्थिक व प्राविधिक विकास क्षेत्रया मंकः (दल) कम्पनीया न्हपांम्हा न्वकु निर्देशक मिङ्ग चाओचेन (Meng zhaochen, Director First vice President) जुं जिमिता लसकुस याडः दिल। उगु लागाया खायঁ पलखः बृत्तित्र पाखं हे काडः दिल अलय वनं लिपा जिपुं उगु लागाय् चाहिला।

निर्देशक व न्हपांम्हा न्वकु (उपाध्यक्ष) मेडग चाओचेन धाधां यंकल १९८४ या अक्टोबर महिनाय् थुगु लागाता न्हुँगु आर्थिक नीतिया लागादक ब्बःछिसेलिं सरकारं पूर्वाधारया निति ज्या न्हयाकला अलय् १९८२ ख्य् मंकः लाय् छ्यलय्गु ज्या न्हयाकल। ३५ कि.मि. तापाक्क हवाइ अड्डा दः। १८ किलोमिटर लिपा नगरय् थ्यनि, १३ कि.मि. तापाक्क बन्दरगाह दः। उद्योग या निति २१ लाख किलोबाट व २० लाख किलोवाटया बिद्युत कारखानानपां दः। अलय कारखानाया थःगु हे १२,००० किलोवाटया बिद्युत पिकाइगु केन्द्र नं दः। उगु बिद्युत पिकाइगु थाय् ६ करोड युआन लाय् छ्यलः दयकगु खः।

चीन सरकार चीनया खनिज संस्थान व चीनया मेशिनरी संस्था जाडः उगु थायया बन्दोवस्त यागु खः। न्हःपां २८ करोड युआन लाय् छ्यःगु खः। थुकिया पश्चिम पाख्य डगू च्चःजःगु बैज्ञानिक कारखानात दः। आवास क्षेत्र, बैंक, बीमा कम्पनी, कानूनी सेवा, भंसार, बजार, व्यापारी क्षेत्र, होटल, बिदेशी तयगु लागि बिस्कं होटल, कम्पनी हे बिदेशी लाय् छ्यलि पिनिगु लागिं आवास, मजदुर बस्ती, गोदाम, बन्दरगाह थजगु फुक्क सेवा हनय्सं दः।

सचिष्ठत पीडागृगृ ख्वप पौ, बःष्टि पौ(पाक्षिक)

थुकी उद्योग चाय्कः तःपुं मध्ये हांकंग, अमेरिका, लिबिया, जापान, दक्षिण कोरिया, ताइवान त नं दः। थाना मुक्कं १७०० कारखानात दः। उकि मध्ये ३०० ख्य् विदेशी लाय् दः। ७० प्रतिशत (न्ह्यःब्व) विदेशी लाय् छ्यलः तःगु खः। दायँ ७० करोड न्ह्यु चिनियाँ मुद्रा (RNB) या उत्पादन मू खःसा १९९४ ख्य् थुगु उद्योग क्षेत्र सरकारता १८ करोड युआन कर पुला। कारखानाजक ६ लाख वर्ग किलोमिटर दयक तःगु दः।

पूर्वी लागाया २.१७ वर्ग किलोमिटर इन्डोनेशियाया छ्यहा उद्योगपति भव्यं कारखाना चाय्के तांगु दः। क्वय पाखय् होटल व पसःयाय् नं व्यवस्था दः।

कारखाना व बस्तीया फोहर ना: ता यचुक समुद्रय छ्वइगु देया छ्गु अत्याधुनिक बन्दोवस्त नं दः। उकी न्हिं ४०,००० टन ना: यचुकी।

वनलिं जिपु विदेशीत च्वनिथाय् ५०,००० म्हा मजदुरत च्वनिथाय् आवास क्षेत्र स्व वाडा। अलय फोहर ना: यचुकिगु प्रविधि फुकं आधुनिक व दुनय् लाइगुलिं उपचार पुखु कार्य खानयमरु अलय धः चाय्की बलय् तःसःवयकः ना: न्हयागु खानय् दः। अलय धू (कसिझगर) त नेग स्वंगू तला च्वय मेसिनं हे थाइगु व्यवस्था दः।

चःजःगु तैजानिक कारखाना

वनं लिपा जिपु तस्कं शक्तिशाली चुम्बकीय सामान दयकिगु कारखाना स्वःवाडा। तस्कं आधुनिक थुगु कम्पनी चिनियाँ विज्ञान प्रतिष्ठानया तस्कं बालागु प्रबन्ध दयकः थुकिया विकास जूगु खः।

चुम्बक दयकिगु न्या क्वचात क्वचथैगु निचुकिगु प्वःचिइगु, हकनं क्वचा थलिगु अलय चिच्या चिच्या हांगु चुम्बकीय मेशिनरी सामानत दयकिगु डाकव-खुकव क्वथा त स्वया। थाना रेडियो, टि.भि. माइक थजगु चुम्बकीय सामानत दयकिगु थाय् जुयो च्वना।

स्वंगु पुस्ता निसें घडी, माइक, उपचारया वस्तुत, टेप रिकर्डर थजगु थीथी वस्तुत दयकिगु परिवार व अमेरिकी पुँजी नं तयो थुगु कारखाना दयकगु खः।

थुगु कारखानाथ देया पार्टीया व सरकारया तः तः हांपु नेतात नं थाना स्वःवैगु खाँ मेनेजरं धा धां यंकल।

निझगपो बन्दरगाह (port of ring Ningpo)

तिन्हिनय १२:०० ता इनय् जिपु बन्दरगाहया कार्यालय थ्यन। निझगपो बन्दरगाहया सामानया बन्दोबस्त याइगु कार्यालय (Ningpo port Authority Beiluom container Terminal co) या पार्टी समितिया छ्याज्जे कोउ यू छिन (Lou yunaing), उगु कार्यालयया विदेश विभागया उप निर्देशक लि शू स्योग (Li shuixing) व विदेश विभागयाय् हे फेझग स्याझग ज्याझग (Feng Xiang Jang) जु जिमिता लसकुल याता।

पार्टीया छ्याज्जे अफिसय हे बन्दरगाहया नक्सा व नमूना

फुं क्यडः दिलसा वनलिं आनाहे स्वः वाडा बन्दरगाहय् सामान ल्हयइगु हःन्य वाड थव न्हःपां तिनी खाडागु खः।

पार्टीया छ्याज्जे भाजुं धा धा धां यंकल - थव बन्दरगाह चीनया दकलय् तःतः जाय्कः नाःदःगु प्यंगू बन्दरगाह मध्ये छ्गु खः। थाना ४८ गः ५०० टन तयो ल्हय्य फःगु Berth दः। १०,००० टन ल्हयइगु १८ गः Berth दः। १ लाख टन न्या चुं १,५०,००० टन कोरा चिकं ल्हयइगु बन्दोबस्त दः। १९९४ निसे ३१४ लाख टन ल्हय्य फैगु यागु दः।

थुगु बन्दरगाहलय् दाच्छिया ३ लाख यात्रुत द्वाहैं प्यहैं जुई। १९९३ सं थाना नं ५ करोड ३२ लाख टन स्वयो अपः माल सामान ल्हययो हःगु खः। थुगु बन्दरगाहया ७३ गू देशया ३८० गू स्वयो अपः बन्दरगाहत नपां व्यापारी स्वापु दः।

थव हे बन्दरगाहया हःन्य पूर्वाखय् तःहांगु तापु दःगुलि व तःजःगु ना: दःगुलि धाकु फसं (आँधीबेरी) थव थाय् सुरक्षित दः।

न्याचुं ब्राजिलं हैगु जुयो च्वना अलय मोटर व मेमेगु सामानत दक्षिण कोरिया पाखय् यंकेय्ता जहाजय् तयो च्वना। न्याचुं जिमिसं जहाजय् नं तुं स्वय धुंक जिपु अफिसय् वाडा। आना न्हिनय्या बजि नयाबलय् मजदूरतय्गु जीवनया खाँ न्यडा। पार्टीया छ्याज्जे का. लेऊ युन छिन जुं जिं न्यडागु न्ह्यसः या लिसः बियो दिसे- 'उगु बन्दरगाहसं च्याद्व मजदुर पिसं ज्या सानि। मजदुरपिनिगु तलब लच्छिया द्वाछि निसें नेद्व युआन तक थ्यं, नय त्वनय् व च्वनय्ता ४०० युआन दःसा गा। स्वीछदा दःम्हा भाय हिलामिया ज्या याइम्हा कामरेड फेझग स्याझगं धायोदिल-न्हःपां जिगु तलब ४९ युआन जक खः अ ७०० युआन थ्यन। प्राथमिक स्कूलया शिक्षक पिनिगु लच्छिया ६/७ सय् युआन तक दै माध्यमिक शिक्षकया ८०० युआन तक थ्यं। का. लोऊ युन छिन जिगु न्ह्यसया लिसःब्यूसे निझगपोता स्वतन्त्र ब्यापारया लागा ब्वः छ्यूसेलि उत्पादन अप्वयो वगु दः अथेहे मजदूर पिनिगु ज्याला नं अप्वयो वगु दः। छ्म्हा छ्म्हा ज्यामिं दाच्छिया थ्यं मथ्यें १५०० युआन कमय् याई। पार्टी समितियगु साधारणसभा लय् छक च्वनि, मजदुर संगठन याय्गु बैठक छवखय् छक-नेक च्वनि। पार्टीया दुजः पिसं पार्टी साहित्य, तझग श्याओ पिझगया च्वसुत ब्वनय् मः। पार्टी व मजदुर संगठनया आर्थिक निर्माण, योजना इलय हे क्वचाय्केगु, दस्तावेजत ब्वनय्गु, इलयव्यलय च्वयन्तं भाइपु नेतापिसं काइगु कक्षाय् च्वनय्गु 'तथ्य ख्य् सत्य मालय्गु' धाय्गु लयपौ ब्वनय्गु ज्या याई। 'तथ्य ख्य् सत्य मालय्गु' लय पौ न्हपा 'हयाउंगु ध्वायँ' बांय् पार्टीया सैद्धान्तिक ख्वःपौ (मुखपत्र) खः। पार्टीया ज्या भक्वःया न्हसःया लिसः बियो दिसे वयकलं - 'पार्टी दुनय् केन्द्रीयता नं दः, प्रजातन्त्र नं।' धायोदिल। निझगपो बन्दरगाहया कामरेड पिन्ता सुभाय् देशयो जिपु बिदा फ्वडः छ्गु बौद्ध विहार पाखय् स्वःवाडा।

नेवः तयगु संस्कृतिया विरुद्ध्य गनां जः जक जुयो चवंगु मरखुला ?

स्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति

नेवः त संस्कृतिया तस्कं तःमिपुं जातित खः। भाय् व संस्कृतिपाखं जातजाति पिनिगु म्हासिइका पिबवयो चवनि। नेवः जातित तछयाय्ता अः सिय मदयक नेवः संस्कृतिसं आक्रमण याडः चवंगु दः। दाचिछजक मखु प्यदा डादा हाँनिसे नेवः तयगु मोहनी नखा व स्वन्ति नखा खय् नेवः तय्ता अय याय् थय् याय् मदयक ब्यूगु दः। श्व ल्या खाडः हे नेवः तयगु संस्कृतिता स्यंक्यता स्वयो चवंगु सियदः।

स्वनिगः या यैः, यल व ख्वपय् लक्ष्मीपूजा, म्हापुजा, किजापुजा छाय् छन्हुतुं मलाता? स्वंगूतुं जिल्लाय् तलेजु दः। अथेन व स्वंगूतुं जिल्लाय् छन्हुतुं छाय् नखा डाय्केगु ब्यवस्था याय् मफूता? गनालाक भी द्वना। ख्वपय् तलेजु व नवदुर्गाय् गुखुनुं पुजा याई उखुनुं हे सकल जनतां पुजा याइगु चलन दः। थुकिता परम्परा काथं डाल वयो चवंगु दः। श्व यैः व यलाय् नं दय मःगु खः। श्व स्वन्तिबलय् जक मखु मोहनी बलय् नं दिन पाक वयो चवंगु दः। उकिं हे ख्वप नगरपालिकां जनतातय्ता छु काथया दोमन

थमजु धायो तलेजुया (ज्योतिषि) जुसी बः जु, आँचाजु, बःजुपुं तयो मेपुं स्वाप दःपुं सकले मुकः निपं (निर्णय) बियगु याडः वगु दः। श्व गनां नेवः तय्ता धात्येखय्क रीति पूवांक बिस्कं पत्रा (पात्रो) दयके मःगु अवस्था वल। मखुसा दायैः दायैः पतिकं थजगु अवस्था फय मालिगु जुल। नेवः तयगु संस्कृति छगूतुं काथंयाय्ता नेवः त छपा जुयो हज्याय् मःगु खानय् दः। न्हैँ दैँ डाय्कः चवडाबलय् देया छु नं लागा बांलाडः चवंगु मरु। देया आर्थिक, सांस्कृतिक व सामाजिक पक्ष भन भन क्वपुडः वाडः चवंगु दः। देया सार्वजनिक ऋण २५ खर्ब स्वयो अपः दय धुंकल। राजशवपाखं कर्मचारीतय्ता तलब नक्यता हे मगा। विदेशया ऋण पुलय्ता हकनं मेथाय् त्याय् काय् मःगु अवस्था दः। तीन खर्ब विकास बजेट दःगु देशं ऋण पुलय्ता दाच्छिया ३ खर्ब ७८ अर्ब छखय् लिङ्के मः।

सरकारं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या बिय फःगु मरु। न्हिं द्वलंद्व ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् वाडः हिचःति हाय्कः ज्या साडः चवंगु दः। ल्यासे ल्याम्होपुं थःगु देशय् सं च्वंसा आन्दोलन व विद्रोह याई दक ग्याडः शासक इल याय्पिसं ल्यासे ल्याम्होपिन्ता विदेशय् फै ख्यायै ख्याडः चवंगु दः। व ७०/८० लाख ल्यासे ल्याम्होपिसं विदेशय् वाडः हिः ख्ववि हाय्क कमय् याडः हःगु रेमिट्यान्स देया अर्थतन्त्र हज्याकः चवंगु दः। देशय् छु नं उत्पादन याय् फःगु

मरु। दायैः १४ खर्ब स्वयो अपः ब्यापार घाटा जुयो चवंगु दः। थजगु दे गथे हज्याय् फै? छु दिन हाँ भीम्हा अर्थमन्त्री उद्योगधन्दा सरकारं चलय् यायगु मखु निजी लागाता जिम्मा बियमः धाला। अः देया महत्वं जःगु उद्योगत उदयपुर सिमेन्ट कारखाना, हेटौडा सिमेन्ट कारखाना, गोरखकाली टायर उद्योग, विराटनगर जुट मिल, जनकपुर चुरोट कारखाना नपांया गूगु उद्योगत निजीकरण याकेगु कुतः याडः चवंगु दः। उकि मध्येया छगू छगू उद्योगया सम्पति हे खरबौया दः। मन्त्रीत नपां मिलय् जुयो ब्यापारीतय्सं अजगु उद्योगत नेगू प्यांगू करोड बियो थःगु लाहातय् लाक्यता जुयो चवंगु दः। २०४६ साललिपा नेपाल सरकारया स्वामित्वखय् दःगु थ्यं मथ्यं स्वंगु दर्जन कल-कारखाना ख्वाखचा मुलं सरकारं मिय धुंकल। थुकीं देया अर्थतन्त्र छपला-छपला याडः निजीया नामय् विदेशी दलाल तयगु लाहातय् लः वान। अः दे भन भन कतया भरय् म्वाय् माल वांगु दः।

अः शिक्षाया लागा नं भद्रगोल जुयो चवंगु दः। ब्वनामिपुं हिन्यगूतिं ब्वनय् धुंकः विदेशय् वानय्गु मति तैगु। हिन्यगू तगिलय् नेगू लाखति ब्वनामिपुं पास जूगुलि बच्छीतियां विदेशय् हे वानिगु। साउन निसें असोज तकया स्वलाखय् नीन्हयद्व ब्वनामिपुं विदेशय् वांगु ल्याखं क्यदु चवंगु दः।

नेपालय् उच्च शिक्षा विइगु विश्वविद्यालय व प्रतिष्ठानत नपां मुक्क २३ गूति जक दता। उकिया अन्तररगतय्

सचिवत पीडागृह स्वप पौ बःषि पौ(पाक्षिक)

१४५० ग् स्वयो अपः कलेजत दः । व कलेजत मध्ये गुलिं नं कलेजत ब्वनामिपुं मदयो तिय मालिगु अवस्था वल । सरकार नेपालय हे अःपुक ब्वनय् दैगु विषयत विदेशय ब्वंकय् छ्वयगु बन्द याय् मः । शिक्षाया लागि जक दाच्छिया छगु खर्ब स्वयो अपः विदेशय् वांगु खानय् दः । थव फुक्क शासक दलपिसं याडः जूगु खः । थव मथां लह्वडः भिंकय् मः ।

जिमिसं खवप विश्वविद्यालय चाय्केता स्वीकृति बिया दक माग याडागु हिदा मयाकं दय धुंकल । खवप विश्वविद्यालय विधेयक शिक्षा, अर्थ, कानुन मन्त्रालय जुयो हकनं शिक्षा मन्त्रालय हे ल्याहाँ वगु खाँ न्यडः च्वडा । नेपाल सम्वत ११४५ न्हूँ दैं या इलय् खवप विश्वविद्यालय विधेयक पारित जुइगु आशा याय् । भीगु कलेजय् मति दयानं ब्वनामिपिनिगु इच्छाकाथंया न्हूँ न्हूँ गु विषयत ब्वंकय् मदयो च्वंगु दः । त्रिभूवन विश्व विद्यालयं नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेजता न्हूँ न्हूँ गु विषयत ब्वंकय् ता स्वीकृति हे मब्यू । पुलांगु विषय ब्वनय् ता ब्वनामिपिसं उलि यःक च्वंगु मरु । अलय् विदेशी विश्व विद्यालयपाखं सम्बन्धन कायो तःगु कलेजय् द्वलद्व ब्वनामिपुं ब्वंकः च्वंगु दः । लय् लाखाँ धेबा कायो ब्वंकिगु कलेजत नं यैं हे दः । व भीगु म्हागसय् हे मखाडागु खाँ खः । अजगु कलेजतय् सं याडः भीगु धेबा फुक्कं विदेशय् वाडः

च्वना । ब्वनामिपिनिगु इच्छा काथं न्हूँ न्हूँ गु विषयत ब्वंकय् ता नं खवप विश्व विद्यालय चाय्के माल ।

स्वास्थ्यया लागा नं अथेहे खः । देया तः हांगु अलय् सुबिधां जःगु वीर अस्पताल च्यासगु शेय्या मध्ये न्हयसगु शेय्याजक छ्यलय् फयागु अस्पतालया निर्देशक थमनं हे धायो च्वंगु खः । व जनशक्ति मरुगुलिं फुक्क शेय्या चाय्के मफयागु लाचारी प्वंकः च्वना । अलय् भी स्वास्थ्य मन्त्री धःसा स्वास्थ्य लागाय् तः हांगु ह्यूपा ह्यगु खाँ बय बय याडः च्वना । सरकारया सच्छिन्हसं स्वास्थ्य बिमा च्यंकः डागू लाख थ्यंकय् वयागु खाँ नं फसं पुइकः यंकल । व न्हपायाय् गु काय् बाकिगु बिमाया धेबातक बिय मफूत । खवप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु खवप अस्पतालं जक २० करोड स्वयो अपः धेबा काय् मालय् धुंकल । महाराज गञ्जय च्वंगु शिक्षण अस्पतालं बिमा सेवा बन्द याय् धुंकलसा पाटन व वीर अस्पतालय नं बिमासेवाया समस्या जूगु खाँ पिडवयो च्वंगु दः । तिजी अस्पतालता नं बिमाया सेवा ब्यूगुलीं थजगु समस्या प्याहाँ वगु खः । देशया मेमेगु अस्पतालय् गजगु अवस्था वला ज्वी ? न्हयाथिन्योगु समस्या फय् मःसां खवप अस्पताल देशां देशिया स्वास्थ्य सेवा बिइगु ४८३ अस्पतालत मध्ये न्हयगूँगु स्थानय् लाकय् फःगु दः ।

अः इजरायलं प्यालिस्टाइनया भूमिसं दाच्छिहाँ निसें आक्रमण याडः च्वंगु विषय अन्तरराष्ट्रिय जगतय् बयबय जुयो च्वंगु दः । म्हेगः तिनि इजरायलं द० म्हा स्वयो अपः प्यालेस्टिनीत स्यागु बुखाँ प्याहाँ वला । गाजा क्षेत्र थ्यं मथयं पःतः थे हे जुय धुंकगु व लाखाँ मनूत घःप जूगु नपां लाखाँ मनूतय् बास हे मदय् धुंकल । ब्वनय् कुथि कलेज अस्पतालत फुक्क धू याडः बिय धुंकल । थव फुक्क अमेरिकी साम्राज्यवाद पालिडः याडः च्वंगु रवाहालीं जूगु खः । अथेन प्यालिस्टाइनी जनता त भ्या भाति हे मरयासिं थःगु मातृभूमिया लागिं ल्वाडः च्वंगु दः । छम्हाजक ल्यं दः तलय् नं ल्वाय् गु धःगु प्यालेस्टिनी जनताया देशभक्ति पूर्ण भावनां भीसं सय्के मः । देया लागिं ल्वाडः च्वंपु वीर प्यालेस्टिनी जनताता अः हलिमय्या न्यायप्रेमी जनतां ऐकेवद्वता प्वंकः च्वंगु दः । भीसं नं ऐकेवद्वता प्वंकय् । ने सं ११४५ अमेरिकी साम्राज्यवाद व भारतीय विस्तारवादया विरुद्ध स्पल्लाक धिसिलाक ल्वाइगु वर्षकाथं जुइगु विश्वास प्वंकय् ।

(ने.सं. ११४५ या लसताय् कछलाथ्व प्रतिपदा (२०८१ कार्तिक १७ गते) खुनु विविधभाषा साहित्य समाजपाखं मध्यपुरय् डायकगु २६ कगू विविध भाषा साहित्य सम्मेलनय् खवप नगरप्रमुख प्रजापति जुं वियो द्यूगु न्वचु)

स्वचितया इलय दलया नेतातयता सिरनुपानी

विवेक

थुगुसी कार्तिक १५ गते सिस्तुपानी नेपालं न्हपा न्हपा यायथें हे 'सिस्तुपानी देउसी २०८१' रवसः रवता । नेपाल प्रजाप्रतिष्ठान कमलादी रवसःरवगु उगु ज्या इवः सं प्रधानमन्त्री खडग प्रसाद ओली मूपाहाँ खः । प्रधानमन्त्री, मन्त्री, थी थी दलया नेतात, न्यायाधिश सुरक्षा निकायया प्रमुखपुं नपां च्वय च्वयया पदाधिकारपुं नपां स्वःरवगु उगु ज्या इवः सं प्याखं म्वः (कलाकार) पिसं शासक दलया नेता, प्रधानमन्त्री, मन्त्री व मखुगु मज्यूगु ज्या यापुं जनप्रतिनिधिपिनिगु पा प्वलः आन्द्राभुदी क्यडः बिल ।

देउसी भैलो हाल च्वंगु इलय नेतातयगु खवः कुतावानिथें च्वंगु स्वय लाइकः जु । ज्या इवः स्वयो च्वंबलय् देशघाती व जनघाती नेतातयता न्हाकं नाखय् थुडः न्हाकलं दायो च्वंगु थें मति वां । (ब्यडग वाण) ध्याचुं स्वकुमिपित्ता हायँ पुक व्यूगु जक मखु ब्रह्माचारी नेता तयगु नुगलय गःसुं सुयो प्वः प्वः खाँगुथें तायकला ।

शासक सत्ताया लागिं 'स्वर्व व नर्क नपां हे वानयगु' बाचा यापुं एमाले व माओवादी तयगु गाथी चच्छिया दुनय हे फ्यडः नेका व एमाले नपां गाथि च्यू वांगु खाँयाता कायो प्याखंम्वः तयसं लज्या हे आत्महत्या यायमःगु दक तस्कं हायपुककः पिबता । वि.पि. गणेशमान, किसुनजिया इलय्या ने. का. व पुष्टलाल मनमोहन, मदन भण्डारीया इलय्या एमाले पार्टी अः वयो ओली व देउवां सिद्धान्त मियो नःगु अमिसं ध्वाथुइकः काना । एमाले मिनबहादुर गुरुडक्य् दान कःगु जग्गा व पार्टी कार्यालय नपां दान व्यूगु खाँ या पिबवया न्यडः हलं तहांगु हुटिड यात ।

उगु इलय प्रधानमन्त्री ओलीता भातिचा काथं मछिंगु बालाक हे सिय दः ।

प्रधानमन्त्री ओलीता एमालेताजक अपःकः गुलि चित्त बुझय् मजु । अज मिनबहादुर नपां स्वागु खायँयां व लिसः हे बिला । वं क्वचाय्केगु ज्या इवः सं धाला- सत्यया लिधंसाय् जक न्ववायगु याय् । ब्वः बियगु भीगु संस्कृति मखु । शिष्ट, सभ्य व मर्यादित जुयो नुवायगु याय् । दान मकःसिं, थःगु हे धेबां पार्टी अफिस मदांगु छु पार्टी अफिस दः । जिता छक क्यडः बिया । थःगु हे धेबां चुनाब ल्वापुं छु छु पार्टी दः । हिल-मालः स्वयगु (अनुसन्धान याड स्वयगु) खःसा नीम्हा मनूनं दान व्यूगु व छम्हासिं दान व्यूगु पागु उलिजक खः ।'

वं मिनबहादुर गुरुडं 'दान' व्यूगु जग्गाया खायँ पाखुयगु जक मखु ब्रह्मेमेगु पार्टीता नं स्याचुपिचां सूयो द्वपं बिला । चुनाब नं फुक्क पार्टीतयसं भ्रष्टाचारी व तस्कर पिनिपाखं आर्थिक, ग्राहाली कायो हे ल्वाइगु खाँ पिताय् हला । फुक्क पार्टीया खायँ मखुसां शासक दलतयगु खाँ खय धःसा वयागु खाँ खः हे धाय् मः । 'सर्प यायगु तुति सर्प जक खानी' धायथें नेकाया नेम्हा प्यम्हा ल्याम्होचा पुं नेतातयसं एमाले जग्गा दान कःगु खायँ प्याहाँ वयो सार्वजनिक काथं हे कुं खियगु ज्या याता । प्रधानमन्त्री व खाया नं लिस बिला । वयागु खाँया मति खः ने का. व माओवादी नं दुरुखं म्वँ ल्हक तःगु पार्टी मखु ।

राजनीतिसं नैतिकताया न्ह्यसः

न्हपा न्हपा यायगु राजनीतिक इतिहासता स्वयगु खःसा अपलं पार्टीया नेता व कार्यकर्तापुं इमानदार, नैतिकवान व भिंगु चरित्र यायपुं खः । अपुं पार्टीया

सिद्धान्त व बिचारय् निष्ठा व समर्पण भावना तयो हे ज्या सानिगु । उकिं नेता कार्यकर्तापित्ता जनतां बालागु मिखालं हे स्वइगु हानिगु । पुष्टलाल व बीपी कोइरालां बिस्कं बिस्कं पार्टी व सिद्धान्तयाय् न्ह्यलुवा जुयो सिद्धान्त कः घाडः ज्या सांपुं खः । अथेनं व नेतातयता फुक्कसिनं हानयगु याई । उगु इलय देशय् पञ्चायती व्यवस्था खः । पार्टी कार्यकर्तापुं देशय राजनैतिक परिवर्तन ह्यगु मतिं ज्या सानिगु । नेता कार्यकर्ता पिन्के न छुं लोभ दः नछुं पदय् वानयगु हे इच्छा याई । पार्टीया न्ह्यलुवापित्ता पार्टी कार्यकर्ता व जनतां यक्व यक्व हे विश्वास याइगु । पार्टीजक धाल-धः सा बम व बन्दूक ज्वनयता नं अज जीवन बलिदान (सीयता) बियतानं लिफः स्वै मखु पार्टी कार्यकर्तापुं धात्थें अः थथे जुय फैला ? उब्ले व अःपागु थुलिजक खः कि उब्ले पार्टी कार्यकर्ता पुं राजनीतिधायगु देश व जनताया सेवा यायगु धायगु मतिं याइगु सा अः सरकारय् वाडः गथे अपः से अपः न्ह्यगु पुस्ताता गाक कमय यायगु धायगु स्वइगु ।

एमाले नपां संतुष्टमजुसें एकीकृत समाजवादीख्य् जुपुं घनश्याम भुसालं छगु ज्या इवः खय् खःगु खाँ हे धःगु खः नेकां घुस नयगु राजा पाखं सय्कला नेकापाखं भी एमाले सय्का । नेका व एमाले मिलय जुयो माओवादीता नं घुस नयगु स्यडा ।' सार्वजनिक रूपं खुल्ला ज्या इवलय घुस कायागु खः धाइपिसं नैतिकता इमानदार व भिंगु चरित्रयायपुं दक ह जुयगुया छुं हे अर्थ दैमखु । भुषालं थः नं एमालेसं थमनं मतितयगु पद मब्यूसेलिं माधव नेपालया न्ह्यलुवाय् दयकगु एकीकृत समाजवादीख्य् जुयो महासचिव जूम्हा नेता खः । व

सचिष्ठत पीडागृगु ख्वप पौ, बःष्टि पौ(पाक्षिक)

असफल कृषि मन्त्री नं खः । पशुपन्थीता खिपतं चिइसा मनूता लाजं, नैतिकतां । अलय् नैतिकता मरुपु लज्यामचःपु चरित्रहीन व सिद्धान्तहीन पार्टीया नेता कार्यकर्तातय् ता चियगु प्रविधि अः तक प्याहाँ मवनि ।

भ्रष्टाचारी भ्रष्टाचारया विरोध याय् गु, सहकारीया ठगं मेम्हा सहकारी ठगया विरोध याय् गु सरकारय् वानय् गु सहमति जूसा नेम्हां त्वाप्व तिइगु चलन अः उलि तहांगु मख्य् धुंकल । गण्डकी प्रदेशया छम्हा नामुद गुण्डा अः तक ख्य् खुक मन्त्री जुय धुंकल । वं मन्त्तीपद है मियगु दक विक्रीख्य् तयो घाँ सुदा जक शासकदलया नेतातय् गु हुर्मत (शक्ति) लुटय् याता । व गुब्ले एमाले व गुब्ले नेकां या ग्रावाली ख्य् मन्त्री जूम्हा खः । पद व धेबाया लागिं सिद्धान्त बन्धक तैपिसं याडः है नेपः दे थजगु तस्कं बांलागु देश नपां विकास याय् गु अपलं लाँपु दःगु देशता हरिकडगाल याडः त्वतला । अः व गुण्डाया नायो नेका व एमाले छतिं है मपा जक जनतां धायो वगु दः ।

राजनीतिख्य् धन दौलत स्वयो नैतिकता यक्व है च्व जाई । नैतिक बल है लिपा वयो भौतिक बलय् हिलिगु खः । नैतिक रूपं क्ववह्यम्हा सुनं न्ह्याक्व है बल्लाम्हा मनु वा संस्थाज्सां व ता ई तक ल्यडः च्वनि मखु । नेपालय २०५८ साल दरवार हत्याकाण्ड जुल । जनतां किजाम्हा ज्ञानेन्त्रता पःयाता । धात्थेंगु खाँ मेगु न्ह्यागु है दःसां जनताया मिखालय व ‘हत्यारा’ है खानय दत । राजतन्त्र नपां है जनताया विश्वास म्हवं जुयो वान । गुकिं २०६२/६३ सालया जनआन्दोलनं २४० दा पुलांगु इतिहास दगु राजतन्त्र धवखाडः बिल । अलय देशय गणतन्त्र द्वहँ वल । एक लाख सेना, प्रहरी व लाखाँ कर्मचारीत दःगु, फुक्क शक्ति जःगु राजतन्त्र उलिमथां क्वदःगुलि उब्लेया राजाता जनतां विश्वास त्वःतगुलि नं खानय दः ।

छुं इलय दे माओवादीमय जुगु

खः । अमिसं सचिष्ठख्य् चयब्व भूमि थमनं त्यलय् धुंगु दाबी याई । शान्ति प्रक्रियाख्य् वय धुंक २०६४ सालय् थः याकचाहे चुनाब ल्वा बलय् १२० गू सीट्य् माओवादीत त्याकला । नपां ३० लाख स्वयो अपः मत काला । जनताया मतिकाथं ज्या मयासे न्ह्याब्ले सरकारय् वानय् गु जक हदाय् तयो वांसेलिं गालय् दुन । अः चुनावय् देयाय् है तः हांगु पार्टी धःगु नेका नपां व मेमेगु पार्टी नपां गाथि चिडः चुनावय् ल्वाडा नं ३२ गू सीट्य् जक मत त्याकः च्वनय् माला । ख्यां धेबा व शक्तिया लिधांसाय् चुनाव ल्वाइगु थव पुँजीवादी व्यवस्थाय् मतया लिधांसाय् जक काय् गु नं पाय् छिं मजु । अलय् गुब्ले एमाले नपां मिलय् जुयो चुनाव ल्वाय् गु अलय् कांग्रेसनपां सरकार दय्किगु नेका नपां गाथि चिडः चुनाव ल्वाइगु अलय् एमाले नपां सरकार दय्किगु थजगु प्रचण्डया अस्थिर मन सिद्धान्तहीन व अराजनैतिक ज्या इवःनं नं माओवादीत इवाकलय् दुडः वांगु धःसा पक्का नं खः ।

जनताया दथवी शासकदलत नागाभोगा जूगुलिं है न्हूँगु नारा ज्वडः वगु स्वतन्त्रपार्टी चुनावय् ब्वति कःगु दायँ है नीछगू सीट नपां देया प्यांगु तः हांगु पार्टी जुय फःगु खः । थव नं हाँ शासन सत्ताय् वांपु पार्टीत्यसं यागु मज्यू मगागु ज्याखं याडः है स्वतन्त्र पार्टी हः नय् वगु खः । थुगुसी धःसा उकिया नायो है सहकारी काण्डख्य् लासिलिं नैतिकताया खायँ दुग्यंक बहस जुयो च्वंगु दः । वाता अदालतं ज्वनय् ता पक्राउपूर्जी जारी याबलय् थः निर्दोष जूगु धः सेलिं अमिगु पार्टी सडक आन्दोलन याता । थवकिं स्वतन्त्र पार्टी है बांमलाइगु खाँ यक्वसिनं धायो च्वंगु दः । धात्थें खःगु खाँ यां व थः है उपस्थित जुयो अदालतं सम्मान याडः जुसा वं सफाई कायफःसा नेपःया राजनीति अभ बलाडः पिब्वय फैगु खः ला । नेपाली जनतात गुलि जक

सोभा धःसा दोहरो पासपोर्ट दोहरो नागरिकता, सियला म्वायला जुइकः सहकारी ठाँ थजगु बागु दर्जन मुद्दा कुबियो च्वंम्हा मनुता है चितवनया जनतां उप निर्वाचनय् हक्कनं वाता है त्याकला ।

भागवण्डा याडः फुक्क खाँ मिलय जुय धुंगु इलय् न्ह्याथिन्योगु मज्यूगु अनैतिक ज्यात नं मस्यु छुडः सुकः च्वनिपुं शासक दलता गुब्ले सरकार हिली अलय् छम्हासिं मेम्हासिता नैतिकताया पाठ ब्वक्यता नं लिस्वइ मखु । अमिसं छम्हासिं मेम्हासिता यो यो थें लाक्व धाय् ता नं लिफ स्वइ मखु । अलय् वं वयागु वं वयागु दक्व कुकृत्या आगं प्वलः है । सरकारय् वानय् गु धाय् गु है देया सम्पति लुटय् याय् ता खः धाय् गु अमिगु बेक्वगु मति खः । वहे अमिक्य् दः । मिलय् जूतलय् न्ह्यागुं ज्यू मिलय् मज्जुलकिं छुं नं मज्यू धाय् गु खाँ बांलागु मखु ।

शासक दलतय् दथवी गुलि तः तः हांगु ल्वापु जुई उलि है जनताता फाइदा जुई । इमानदार जनतातय् सं शासक दलतय् सं याडः च्वंगु कानुनी डकैती व भ्रष्टाचारया फुक्क खाँ सिइ मखु । अपु थः इमानदार छुयता मेपिन्ता बेइमानी जक हः जुई अथेनं जनताया मिखालय् अपुं फुक्क बेइमान भ्रष्टाचारी व अनैतिक है खः ।

दे हज्याक्यू खःसा देया न्ह्यलुवा जुइपुं नेता, कार्यकर्तात इमानदार व नैतिकवान जुयमः । व अः याय् अपु नेका, एमाले व माओवादीया न्ह्यलुवापिनिपाखं जुय फैमखु । नायो भाजु रोहित जुं धायो दि काथं ‘सकी नःम्हा फाँ व धेबा नैपुं कार्यकतात उथिं खः ।’ धात्थें अः या शासक वर्गया नेता कार्यकर्तात धेबा न्ह्यू पल्के थुय धुंकपुं जूगुलिं अमिगु पाखं ह्यूपाया आशा याय् फै मखु ।

सिस्तुपानी नेपालं मदिक्क मखुगु मज्यूगु ज्या याइपुं नेतातय् ता थथेहे सार्वजनिक दबुलि न्ह्याब्ले खबरदारी याडः च्वनिगु जनताया आशा खः ।

कथ्या

रमापतिराज शर्मा

बुबः दुने छताजि गुलिचिंग गवः कय्गू खः ।
कय्गू कः छ्येंधे दुने तःगः मछिं चवना सइ ।
बकुला, सिमी नं थुकथं हे धे दुने सइ ।

१. कय्गू थवया कय्वति संस्कृत कलाय्या
ला दुसुना ब्वलंगु खः । कलाय् > कय्
थुकथं जुल । गू थव गुलि खः । थुकिं
गुलिचिंग अर्थ कनिइ । थुकथं कय् व गुलि
स्वाना कय्गुलि - कय्गू जुइ । थुकथं
निगः खँवः स्वाना कय्गू थव खँवः दुगु
जुल ।

२. अथे खयानं थवया मा व चुलिया भ्वलय्
कय्गू पिदना मच्वं । कलाय् > कला >
कः जुया पिदनावःगु दु । गथे- थवया मा
कःमा, चुलि कःचु - कःच्व, थवया बा
कःबा अले कय्गू सइगु धे कः छ्यें
धयावःगु दु ।

२क. थवया ख्वला मदय्क बागः जुइबेलय्
थवयात कःयाके सुलि लितनाः कः सुलि
> कःसू जुइ । थथे सुलि स्वये दइगु
मुसुलि > मुसू नं दनि । थव संस्कृत
मसुरया तदभव मसुर > मसुरि> मसुलि
खः । थुकिं हे मुसू जुया: पिदन ।
आः थव कःयात ब्वनेबेलय् नं कलाय्
हे दंवदि । थुकिया अय् दुसुनाया रूप हे
थव कल>कः खः । थुकथं नेपालभाषाय्
कलाय्या तदभव छगु ला दुसुना कय्
दुसा मेगु अय् दुसुना कल > कः थथे
दु ।

२ख थुकिया कः > कं जुया विकसित जूथय्
नं दु । गथे कंघासा । कंघासा कय्गू ख्वला
तुना बाय् ख्वला मतुसे निनाया अचार
कोटिया छताः घासा खः । थथे अः मात्राया
अं लुइगु खःपाया खंपा, धःपया धंप, गःपया
ग्रंप मेमेथाय् नं दु ।

३. कः छ्येंधे बुबलय् वितरित जूगु दु । गथे
(म्वात) म्वाःकः छ्यें । कः छ्यें नियेबेलय्
धे ब्वनाः नियेगु जुइ । गथे - कः छ्यें

छ्ये, निधे, स्वधे । थथे धे ब्वना निनावइगु
छुं छुं बुबः - कःनि धे, बकुला धे, सिमि
धे, मी धे ।

३क. कः छ्यें खँवः मेमेथाय् वितरित जूगु
दु । गथे - मी कः छ्यें, मुस्या कः छ्यें,
सुइपि कः छ्यें आदि ।

३ख. बा चवना ब्वथाय् मीबा, तुसिबा,
कः निबा थुकथं हे कःबा जुइ ।

३ग. न्हापा कय्गू तिथिइ दु । छगु चिरवः
कय्गू मेगु तःगव कय्गू । आः मेमेकथंया
कय्गू स्वये दत ।

४. कःसू चवना छ्यलावःथाय् -

४क. क्यें खुनेथाय् - थवयात चुं यायेबेलय्
कःसू चुं । थवयात हे वः छुइबेलय् कसूवः
जुइ ।

४ख. घासा चवनावःगु कंघासा छता हे

वःगु स्वां जूगुलिं थुकियात कः छ्यें स्वां
धयातःगु दु । कः छ्यें वितरित जुया: थथे
स्वां तगिमय् ब्वनेदत । कय्गू लसि वःगु
मेगु धाँय्मा बुँ दु । उकियात कय्गूचाधाँय्
धयावःगु दु । अज्ज कय्गूकपायाँय् नं धायेग
चलन दु । अथे हे छताः जि स्वांया नां नं
दु । गथे - कय्गूस्वां । कय्गू गवः
छ्यलावःथाय् - कय्गू फवया, कय्गू
छसली ।

४घ. कय्गू थव बुबः भवलय्या छताजि
नसा खः । थवयात तःकथं नयाव । (क)
कचिकं कः छ्यें प्वला: (ख) कय्गू गने
धुकाः माहां फवया: (ग) गंकय्गू सिया: (घ)
माहां फवया कय्गू सिया: (ड) बुलुति
बुकाः (छ्यासाय्) (च) बुबः जक तयाः
क्वाति दाय्का त्वनेगुलि व (छ) छ्यालाय्
मेमेगु तरकारी नयावःगु दु । कः सूक्ये
खुनाः, अथे हे कंघासा दय्काः, कः
सूवः छुनाः नं ल्वाक छ्यानाः नयावःगु
दु ।

४ड. माय् बागः धायें कय्गू बागः
धायेग चलन मदु । कःसू बागः धाइ ।
कःसू धायेवं कय्गूया बागः बागः रूप
खः । वः धायेत कःवः अले कय्गूवः
मधासे कः सूवः धाइ ।

५. कय्गू माहां फवये, कय्गू सिये,
तरकारीस कय्गू छ्याये ।

६. सित धायेत हाकु कय्गू का वन
धाइ ।

७. कय्गू छगु: निगः विकृतिकथं सइगु
दु । न थे छाइगु जूगुलिं थव कय्गूयात
तँक्यूगु धयातःगु दु । माय्, मूया नं
थज्या:गु नं थे सइगु दु थुकियागु नं त्तमाय्
नंमू धाइ । थव थे हे तँक्यूगु धयावःगु
जुल । थवयात ख्वप भाषिकां न्याकय्गू
धयातःगु दु ।

८. थव कय्गूयात व्याकरणकथं बिस्कं

जक दु । फसिघासा, तुसिघासा, लैघासा,
छ्यालाघासा थथे छगु: हे ज्यला मवः ।
समूह कथं ब्वनेथाय् ब्वघासा, प्यताघासा,
च्यप्यताघासा थुकथं घासा छ्यलावःगु दु ।
४ग. न्हापां थव कः छ्यें व कय्गू कचिकं हे
नइगु । क्यातुसा कः छ्यें ख्वला नं नयेगु
या: । अथे हे कःच्व नं नयेगु या: । कः
माय् कः छ्यें सयेन्हयः न्हापां बुँ हवइ ।
थवयात कःबुँ धाये ज्यू । थव कःबुँ लसि

सचिष्ठत पीडागूरु ख्वप पौ बःष्टि पौ(पाक्षिक)

ब्वनेमाःगु दु । थवयाके च्वंगु गू गुलिगु जूगु दु । थथे ब्वनेगु छगु निगूया छगुलि निगुलि थे जइ । अय्सां कय्गू ल्याखायेबेलय् छगु निगू जुयाः न्हयाइ मखु । छगः निगः जुयाः न्हयाइ । मेगु खं, प्वस्तिकं गुलिया गुलि व कय्गुलिया गुलि उथे । अयनं तौला गुलि, प्वस्तिकं गुलि तौलागू पोस्तिकंगू थथे पिदंगु मदु । गुलिया गू थव हे कय्गुलि > कय्गू छगः हे दु । अथे हे गुलिमरि, सद्गुलि थव गुलि नं गूमरि, सय्गु मजु । गथे - स्यांगुलि, खिंगुलि, खय्गुलि, वासःगुलि अथे हे गुलिचिने आदि फुकं गुलि गू मजु । गुलि > गू थव कय्गुलि > कय्गू छगः हे जक दु ।

९. तसकं चीवःगु सपः यात कय्गुलिचा सपः धायेगु याः ।

१०. भीथाय्या वाफ्यकथं कयुगू कःछ्येसद्गु वसन्तबेलय् हे खः । भीसं कःछ्ये�प्वला: नयेगु थुबेलय् हे खः । थव कःछ्यूम्मा नापं जुइ । थुकिं कःछ्येखानाः नयेगु जुइ ।

११. थव फुकं कय्गू ब्वनेज्या थवया प्रकृति कथं जुल । आः भीगु संस्कृतिकथं कय्गूयात ब्वनेमाःगु ख्यू छं कुलमुले याये ।

११क. न्हापा न्हापा फलफूल छायेथाय् कय्गू प्वयावइ । कय्गूसलि धकाः थुकथं हे वइ । द्यः पुज्यायेथाय्, प्यंथयेथाय् नं थुकथं वइ । ११ख. ख्वपय् छगु बिनां खय्गुलि दु ।

११ग. बाहा च्वनिइबेलय्यागु सूतकयात खय्गुलि धाइ ।

११घ. छु नं भिंगु ज्याय् कर्तायात सिँफूलुइथाय् थीथी सिसाबुसाया भ्वलय् छता प्वया कय्गुलिं लुकिइ ।

११ङ. पिखालखुइ वयाः धौबजि बिडथाय् धौबजि बिये ज्वलनय् प्वया कय्गूयात स्वयेदइ ।

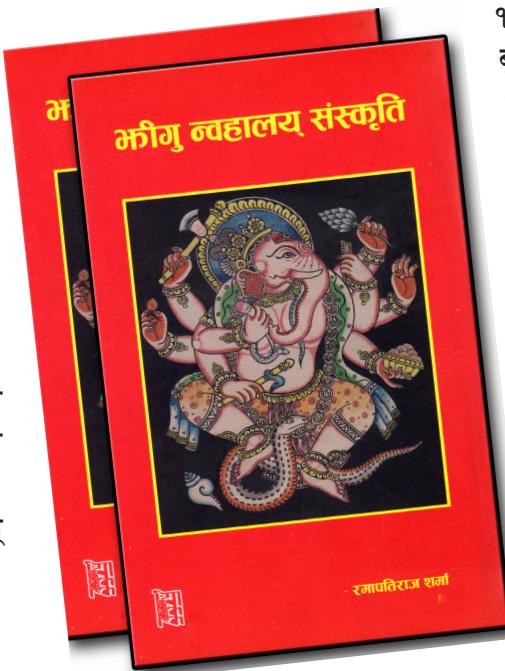
११च. अय्ला: त्वनिइपिनि खालिं मत्वसे कय्गू स्वयानापं अय्ला:

त्वनिइपिं दु । थव संस्कारकथं खः ।

११छ. कय्गू प्वयाया विशेष ब्वनेमाय् खँ

दु । माघ महिनाबेलय् लच्छ यंक सक्वय् माधवनारायणया धलं दंवइपिसं कय्गू प्वयायात पालं अन्न कथं क्यातःगु दु । विशेष पालं ज्वरय् यानाहइपिं श्रद्धालुपिसं नं थनया व्रतालुपिन्त कय्गूप्वया हयेगु या: । थथे हे ख्वपय् सापारुकुन्हु श्रद्धालुपिसं हिइकेहःपि सा व सायाः स्वः व्याच्वंपित कय्गूप्वया इनाबिइ ।

११ज. कचि कय्गू -
(१) गंकय्गू ग्रहादिदान याइथाय् ग्रहया ब्रिहि खः ।
(२) छम्ह अष्ट चिरञ्जीवीया

ब्रिहि गंकय्गू खः ।

(३) होम यायेगु बिबःताय् नं थव कय्गू वः ।

(४) सप्तधान्य दान याइबेलय् कय्गू वइ ।

११झ. सिया कयुगू (माहां मप्वसे) सकिमना पुन्हीबेलय् थीथी द्यः पिंथाय् नसाचा ब्वइथाय् (हलिमलि ब्वइथाय्) कःनि, मुस्या, छुस्या नापं कय्गू नं तइ ।

११ज. मनाः सिया: छ्यलिइथाय् द्यःपिंत, पितृयात थ्यंक भाग तइथाय् नं वयेफु ।

११ट. मभिं ज्यास (१) सिना प्यन्हुकुन्हु, लोचाकुन्हु फुकिइतय्त प्यताघासाय् कः सूवः अले कंघासा तया नकेमाः । (२) कंघासा

धाःसा दुमव्यंतले न्हिन्हिं छ्यलेमाः । (३) क्रियापुत्रं पिखालखुइ छाइगु भागय् कंघासा तयेमाः । (४) न्यान्हुमा बाय् न्हयन्हुमाबेलय् कःसूवः तयाः (मेगु वः मज्यु) न्हयन्हुमा बिइ (५) अथे हे पाखाजाय् कःसूवः तयाबिइ ।

१२. क्वाः कनिथाय् धात्वा: तये भवलय् १२क. ग्वारा बाबुचिया दन्त पिहां व, थव छु ? लिसः माहां प्वया चुलि पिहां वःगु कय्गू ।

१२ख. धात्वा:स - कय्गू कूछि ल्या स्वतले मलय् कूछि हवब्वाइ ।

१२ग. मचात म्हितिकेगु कासा-माय् बुला बुला कःसू बुला बुला ।

१२घ. अचार वालेथाय् - भ्वजय् हाम्वः चुं तयाः आलु, तुसि, लैं थथे थीथी ता तयाः वालिगु अचारय् माहां प्वया कय्गू त हे तइ ।

१२ङ. निखलं (एकछाकि) च्वनिइकुन्हु बःन्हि पितृयात निमन्त्रणाकथं कय्गू प्वयेमाः ।

१३. बाखनय्

(क) चखुंचिया बाखनय् ग्वाखंप्वालय् माय् बागः कःसू बागः दयाः चखुंचा फुरुङ्ग जुइ । अले, 'जि ति तःमि सुं मदु' धाइ । वया चिरचिरया ध्वनियात भीगु भासं थथे क्वज्वयकातःगु दु ।

(ख) तितिन्याउचिया - तितिन्याउचित यक्वसिनं मदत बिहिपिंमध्ये कय्गू नं खः । कय्गू स्वान्हे च्वनाबिइ । लाखय् लसिं स्वान्हं कुहां ब्वइबेलय् कय्गुलिइ च्वद्यलाः स्वान्हं कुतुं वइ ।

१४. भ्वय् क्वचाय्केत सिसाबुसा तयेमाः । थुकिइ तुसि, लैं तइ । मेगु सिया कुचा दइ । तर कयुगू प्वया छता मदय्कःमगाः । अर्थात् मू सिसाबुसा कय्गू हे खः ।

१५. मीया तरकारि दक्षिकथाय् कय्गू छ्यः । अले तरकारियात मीतरकारि बाय् मीकय्गू धाइ ।

थिमि जात्रा - पाहाँ व बाहाँ

सत्यमोहन जोशी

थिमिइ दँय्दसं छकः तःजिक हनीगु 'बालकुमारी जात्रा' या लसताय् थुगुसीनं 'थि' पिथना गुथिं 'थि' पौ पिथनीगु धाल सुभाय् दु । ल्याय्म्ह पुचः थिमिं जक नेपाल संवत् १११० क्यंगु न्हूदैया लसताय् "श्री कुमारी माजु" यागु भव्यगु रंगीन किपा ढवया: न्हूदैया नगुमां (क्यालेन्डर) पिकाःगु । मांभाषाया ख्यलय् थिमिइ वयाच्वंगु जनजागरूकता सापहे च्वछायेबहगु जुल ।

खतु थिमिया बालकुमारी जात्रा धाये मात्रं हे बालकुमारीयागु उत्पत्ति व शक्ति, महिमा व गरिमाया विषयलय् खैं पिज्वइगु जुल । वास्तवय् कुमारी अथवा बालकुमारी धइम्ह द्यः स्वनिगलय् दुने अथवा पिने गन गन पुलांगु लाय्कू दु अन अन अधिष्ठात्री देवीया रूपय् स्थापना यानातःगु जुल । अले कुमारीनाप प्येपुनाच्वंगु नेवा:तय्गु जीवित सांस्कृतिक परम्परा नं सापहे च्वन्ह्यानाच्वंगु जुल ।

नेवा:तय्गु आपालं नखःचखः जात्रा चन्द्र तिथिमितिकथं (Lunar Calendar) माने याइगु, तर थिमियागु थव बालकुमारी जात्रा व नखःचखः धा:सा ख्वपया विस्काः (बी सीका: जात्रा) जात्राकथं हे सौर्य मासया गतेकथं (Solar Calendar) माने याइगु । थथे ध्यायगु विक्रम संवत्कथं चैत्र महिनाया सँल्हू (मसान्त) खुनु छ्वयलाभू यानाः बहनीनिसें द्यः ढवया: गुस्ति छ्वयेकेगु जात्रा शुभारभ्म ज्वीगु । लाय्कुली च्वंह बालकुमारी नं जात्रा यायेत पितह्या: देगलय् छायेपा यानाः ढवयेहइगु । अनंलि कन्हेकुन्हु (वैशाख १ गते) विष्णुवीर व सिद्धिकालीयागु जात्रा स्वाकाः

बहनीसियागु जात्रा ज्वीगु अले हानं सन्हुखुनु (अर्थात् वैशाख २ गते) पंक्तिकबद्ध यानाः बालकुमारी देवस्थलं सुथसिया जात्रा न्ह्याकिइ । त्वालंत्वा: द्यः खः चाः हीका, लाय्कूयाम्ह बालकुमारी लाय्कुलि तुं दुतयंकल कि थिमिया बालकुमारी जात्रा (सिन्हःजात्रा) नं वक्चाइ ।

नेवा:तय्गु जात्रां पाहाँ ढवनेगु, नखःत्या ढवनेगु थितिरीतिकथं, स्वन्हुयंकं भःभः धाइगु थिमियागु थव जात्राय् नं छेंखापतिं धइथें सकसियां पाहाँत ढवनातइगु हे जुल । अले थव जात्रा भा: म्हयाय्मचापिं, थःथितिपिं त्वा:बाहायापि पासाभाइपिं, इष्टमित्रबन्धुजनपिं मुनीगु हे जुल । पाहाँवः पिन्त नकेत्वंके याकाः फयांफकव बालाक हनेगुली छेंखापतिं व्यस्तता खनेदया च्वनीगु हे जुल ।

तःतःधंगु जात्राय् पुजाय् व द्यःयाथाय् बाहाँ स्यायेगु चलन दु । गुलिसियां भ्याय्चा, गुलिसियां हैँय्चा, गुलिसियां रवंगः द्यःयाथाय् बलि बी यँकेमा: धका: प्यानातइ । अले बाहाँ स्यानाः धूमधाम नक्सां नखःचखः जात्रा पूजा न्यायेका: थी थी पाहाँत ढव्वनाः साकक भिंक ज्वरे यानाः नकाछ्वइ ।

तर थिमिइ स्वन्हुयंक धूमधाम नक्सां जात्रा नखःचखः जूसां, बाहाँ स्यानाः पाहाँतय्त बाहांया ला नकेगु, नका छ्वयेगु चलन छता मदुखनी । अन बाहाँ स्यानाः नखः पूजा न्यायेकेगु चलन ला जात्रा सिध्येका: पाहाँत फुक्क थःथःगु छेय् ल्याहांवने धुक्कतिनि सम्पन्न जुइगु जुयाच्वन । थुकिया हेतु छु जुइ धका: दुवाला स्वयेबले थनया मूलम्ह द्यः

बालकुमारी हिफःद्यः मखुखनी । शायद थुकिं यानाः जुइपु अनयागु जात्राय् पूजाआजाय् पशुबली बिइगु हिंसाकर्म वर्जित यानातःगु दु । उके अन स्वच्छ व शान्त वातावरणय् हे स्वां व सिन्हः (भूय सिन्हः) यागु विशेषताय् हे जात्रा शुरू जुइ, जात्रा वक्चाइ, अले पाहाँतय्सं बाहांयात लहिनातःगु खंसां बाहांया ला नये खनीमखु ।

हानं अन जात्रा वक्चायेवं न्यायेकीगु नखः पूजाय् बाहाँ स्यानाः बलि बीबले नं कुमारीयात हि महुके मज्यूगु जुयाच्वन । उके अन बालकुमारी देगलय् दथुइ महालक्ष्मी, अले लिकसं बालकुमारी स्थापना यानातःगु जुयाच्वन । बाहांयागु भोग महालक्ष्मी काइगु जुयाच्वन । थुकिं विशुद्ध दैवी शक्तिया रूपय् प्रतिस्थापित शक्ति स्वरूप देवीया निगू रूप खनेदत (१) छगू महाक्षमीयागु प्रचण्ड रूप (२) मेगु कुमारीयागु शान्त रूप ।

खला शक्ति सम्पदाय दुने महालक्ष्मी, कुमारीपिनिगु आपालं पौराणिक चर्चा दु, महात्म्य दु । अभ बज्रयानी बौद्ध परम्पराकथं नं तान्त्रिक द्यः जोगिनीयागु बाह्य रूपय् सद्वे कुमारीयागु आपालं महत्व व महिमा नं दु । आः थवहे प्रसङ्ग्य सान्दर्भिक खैं छत्वाःचा न्ह्यथने ।

महालक्ष्मी ब्रत महात्म्यकथं छकः महाशक्तिशाली जुयाच्वंम्ह कोलासुर दैत्यं स्वर्गया जुजु इन्द्रयात हे बुकाबिल । इन्द्र थः अनुयायीज्ञपिं देवतात मुनाः ब्रम्हाजीया शरणस वन । कोलासुरयागु पराक्रम खनाः ब्रम्हाजीनं ग्यात । अले इपिं सकले महाःद्यःया शरणस वन ।

सचिष्ठत पीडागृगृ ख्वप पौ. बःष्टि पौ(पाक्षिक)

महाद्यः वं थः कला: पार्वतीयात उजंदयेकल - “पार्वती, कारे छकः कोलासुर दैत्ययाथाय् वना वा, वं छु वरदान फवनी व वरदान बिया: इन्द्रनापं जुयाच्चवंगु वयागु ल्वापु शान्त यानाब्यु” अनंति पार्वती कोलासुरयाथाय् थ्यन, अले वयात थःत यःगु वरदान फ्वं धका: उजंजुल । तर थुबलेलाक कोलासुरं ह्याउँमिखा कँनाः धाल- “मिसां बीगु वरदान जितः मयः” पार्वती तस्सकं अपमानित जुयाः ल्याहौवन ।

पार्वतीं प्रण यात -“थव अतिकं अहंकारिम्ह कोलासुरयात जिं मस्यायें त्वः ते मखु । उकें आः जि रुद्रशक्तिया रूप्य मानव कन्या जुयाः जन्म का: वने, अविवाहिता बालकुमारी जुयाः व दुष्ट दैत्य कोलासुरयात मोचकेगु जुल ।”

अन्त्यय् शक्ति स्वरूपिणी कुमारीयागु ल्हाःतिं हे व अहक्तारिम्ह दैत्य कोलासुरया पतन जूवन । उखे, कुमारीमाजु अजेय शक्तिया सोत व विजय श्रीया प्रतीक जूवन ।

लोकपरम्परायात आधारित न्यँकँबाखंकथं धाःसा न्हापा न्हापा स्वनिगलय् भद्रकाली, लुचुमरु अजिमा, स्वभाभगवती, हारती, कंकेश्वरी, नरदेवी (नेत अजिमा) आदि च्याम्ह अजिमापिनिगु राज जुयाच्वन, थुपि अजिमापिन्त लोकजनपिन्सं थौंतक नं मान्यता बिया: पूजाआजा यानाः वयाच्चवंगु हे जुल । पाहौचःहे बले, खायूसंल्हूबले बालाचः पन्हेबले व इलय्व्यलय् थुमिगु जात्रा, पूजा यायेगु परम्परां थौंतकनं म्वाना हे च्वंगु दनि ।

छकः मयूरासुर धइम्ह शक्तिशालीम्ह दैत्य फौज मुँका: स्वनिगलस हतावल खनी । व दैत्यं स्वनिगलय् आपालं विध्वशकारी ज्या

यानाः दुःख बिल खनी । अले अजिमात फुक्क ग्यानाः छथाय् मुन, छु यानाः गथे यानाः स्वनिगलस रक्षा यायेफइ धका: सल्हासाहुति जुल ।

उथाय् अजिमातय् सं तेत अजिमाया न्ह्यःते छगु प्रस्ताव तल “भी परम शत्रु जुयाच्चवंम्ह मयूरासुरं छिमि बांलाःम्ह म्ह्याय् मयूजुनाप मतिना यानाजुल धाःगु हुइनाभुइना दु । थव खौ खःगुला मखुगुला सीके माल ।” थुलि खौ जवीवं तेत अजिमां थः म्ह्याय् मयूयाके न्यंवन । म्ह्याय् मयूजु तप्यंक थव खौ खे मखु धका: धाल । अजिमातय् हानं मुँज्या जुल । हानं वहे न्हापायागु खौ चर्चा जुल ।

अले तेत अजिमां थः म्ह्याय् मयूयात पिते ब्वनायका: मयूरासुरया फौजं ध्वस्तनष्टयानाः स्यंकाःतःगु, मिनका: थुनातःगु, नुगः हे खुल्ल च्वनीगु दृश्यत क्यनेयंकल । म्ह्याय् मयूजु न्ह्याथाय् वंसां, न्ह्याथाय् स्वःसां हाहाकार जुयाच्चवंगु विध्वंशकारी भयानक दृश्य खनेवं नुगः खुल्लमिका: थः मां तेत अजिमायात तीजक थथे धाल - “यो मां, मयूरासुर ध्याम्ह ला दुष्ट हे खनी । वं भीथाय् वया: थुलि अत्याचार यायेधुंकल धइगु जिं थौं तिनि बांलाक वा:चायेका ।” म्ह्याय् मयूजु थुलि नुगः खौ प्वंकुंसेलि तेत अजिमां थवहे खौ अजिमातय् गु सभाय् प्वंकल । अले अन इमिसं छगु जुक्ति यानाः मयूरासुरयात स्यायेगु छगु ग्वसाः ग्वल । तेत अजिमां थः म्ह्याय् मयूयात माःकथं स्यनाः विष इलातःगु चुपि छपु बिल ।

छन्हु तेत अजिमाया बांलाः म्ह म्ह्याय् मयूयात मतिनास पत्के थुइधुंकूम्ह मयूरासुर गुप्त रूपं थ्यंकः वल । तेत अजिमाया म्ह्याय् मयूजु वयात

लसकुस यात, नकेत्वंके यात । अले जव मयूरासुर अय्लाखं गुजुंकाल, तेत अजिमाया म्ह्याय् मयूजुं व दुष्ट पापी दैत्ययात चुपि प्रहारयानाः स्यानाबिल ।

मयूरासुर सित धइगु ख्वर सीवं मयूरासुरया फौज फुक्क बिस्युंवन । स्वनिगलस शान्तमय वातावरण जुल । अजिमात तिंतिन्ह्याः ल्यल्य् तायाः प्याखं हुलाजुल । इमिसं थः म्ह्याय् मयूयात सुभाय् द्यछात ।

तर, तेत अजिमाया बांलाः म्ह म्ह्याय् मयूजुं थः म्हं छकः दुनुगःया खौ प्वंकाः मतिनायाये धुनाम्ह मयूरासुरयात षड्यन्त्र यानाः मोचकागुलिं तसकं नुगः मछिंकल । अले वं थथे थःगु लिच्चवः प्वंकाः अजिमापिनिगु सभाय् घोषणा यात - “जिगु मतिनाया बाखं सदांयागु लागी फुत । आ जितः आजन्म अविवाहिता कुमारी जुयाः च्वनेगु सिवाय् मेगु लॅपु मदुगु जुल ।”

म्ह्याय् मयूयागु थव खौ न्यनाः अजिमात अजूगति चाल । अले थवहे घटनाया लिधंसाय् कुमारीमाजुयागु हे बाखंचु दुथ्याका: यैय् तेत अजिमायागु प्याखं सिर्जना जुल गुगुकि थौंतकनं परम्पराकथं स्वनिगलस थाय्थासय् यंकाः दबुलिस हुइका हे वयाच्चवंगु जुल ।

थिमिया जात्राया प्रसङ्ग्य् थथे बाखं क्वचाइ । अथे नं, थिमिया बालकुमारीमाजुनाप ला व लुसिथे प्येपनाच्चवंगु धार्मिक सांस्कृतिक जात्रा स्वया: छेय् ल्याहौं वनीपि छम्हनिम्ह छेय् लहिनातःम्ह ल्वः वनापुसेच्वंम्ह बाहां (दुगुचा) यागु ला नये मखंपि आसांद्याः पि, न्हूपि पाहौतयसं बाहांया रहस्य मसिया: लॅय् न्हिलि - ख्यालि - ध्याच् थथे नुगः खौ प्वंकाः वनीगु खनी “पाहौं पितिनाः बाहां स्याइगु ।”

सकिमा पुन्ही व हलिमली खयगु ज्या

आशा कुमार चिकंबङ्जार

नेवः समाजय् नखाचखा म्हवँ मजु
धाय्गु थीथी तिथीया लिधंसाय् डाय्किगु
नखा स्वयो धाय्फः । चहे, पुन्ही, एकादशी,
औंसी, थी थी महिनाया थी थी काथं नखा
हानय्गु ज्या पूर्खा याडः तकगुयाता थः
डाल वहे नखाया सिमाय् फल सय्कः थौ
तक नं म्वाकः च्वांपु नेवः तय्गु नखा चखाया
खाय्य दुवालः स्वयगु खःसा अपलं वैज्ञानिक
तथ्यत लुयो वै ।

नेवःत संस्कारया तः मिगु जाति
खः दक हलिमय नां दां । अलय छगु नखा-
चखा नपां पाइगु नेवः संस्कृतिया छगु बिस्कं
पहः हे खः । वं स्व थवं स्व थगु खवः थमनं
स्व' धायो तक काथं नेवः समाजय् थमनं
सय्कः वयागु दाफा भजन, बाजा गाजा,
प्पाखं, नसा-त्वँसा फुक्कया ब्वज्या याइगु
नपां न्हूंगु पुस्ताता लः ल्हाःल्हां माखां खाचाता
खिडः नय्गु स्यथें थः नपां ब्वडः यंकः
अभ्यास याकिगु ज्या नं नखा चखाया ई

याता छ्यलिगु मेगु थःगु हे पहः खः ।
उकिं नेवः समाजया नखा चखा सिइके
फःसा इनसाइक्लोपेडिया (नखा चखाया
खाँवः धुकु) हे दय्के फै । थुकी सकलसिनं
बिचः मयासे मगा ।

मिलाया खवः चकातिगु दिं पुन्ही,
तिमिलाया जलय् ख्यूं चिरिफाया सिचुगु
रजनीया जलय् (दीर्घ जीवन) ता आयु व
भिं उसाय्या निंति व्रत च्वनिगु नपां थवहे
इलय् बहनी दाफा भजन हालः सम्हय् नैगु
चलन नेवःतय् न्हूंगु मखु । नपां पालंपः
पुन्ही पः बियो सम्हय ज्वरय् याकः नकय्गु
ब्यवस्थां भन सामुहिक भावना ब्वलांकगु
पुर्खाया बुद्धि थौं या इलय् नं डाल काय्
बहजु । अलय् ई काथं मौशम व ऋतु नपां
म्यूं हालिगु विशेषतां नेवः सद्गीत गुली
च्वःज धाय्गु नं क्यं । त्वालय् त्वालय्या
सतः फलचा, देगः छ्यल थःगु त्वः याय्म्हा
द्यो साक्षीतयो याइगु दाफा भजन म्यूं दुन्यूं

सकल नेवःया मचात नासय् ग्यलय् मःगु
सद्गेतं भीगु मौलिक पहःया पुसा हवलः
ल्यंकः तय् मःगु या सन्देश धःसा तस्कं हे
स्यलागु खानय् दः ।

थी थी पुन्हीया पहः स्वयो सकिमा
पुन्हीया पहः धः सा बिस्कं खानय दः ।
शरदया मिला नपां अपलं ला या परिकार
दयकः मोहनी नखा हानी । थः वं थः या
भिन्तुना कालबिल याई नुगः खाँ कानी ।
फुक्क परिवार मुडः 'असत्य तुझमखु सत्य
फुझमखु' धाय्गु धापू ज्वडः नला स्वाडागु
पाँचा चुइकः पुन्ही बलय् नखा ब्वचायकी ।
वनलिं स्वंति वै स्वं सिसाफलया महिमा
नपां मुतुमारी दयकः थीथी बुं सैगु अन्नया
ताजि (स्वंवा, ताय्य, आखे, हाकुमुस्या) नपां
पोचुंया मन्द दयक स्वन्ति हानी । छगु मेगु
प्रतीक तता-किजाया महिमा काँ काँ
किजाया आयु ग्यव्यांचा स्वं थें ता: हाक
जुइकः, केरा थें के के धाय्कः, खवसिं थें

सचिष्ठत पीडाग्रग्रु ख्वप पौ, बःष्टि पौ(पाक्षिक)

कवय कवय धाय्कः तःसिथें तं तं धाय्कः
न्हयाब्लें हृस्टपुस्ट जुइकः धाय्गु काल
(यमराज) नपां बर प्वंगु नं फलफूल नःसा
जिउ बांलाइगु वैज्ञानिक खाँ सुचुक्क च्वंगु
खाँ थुइके मः ।

ला, सिसाफल धुंकः कन्दमुल नय्गु नखा काथं सकिमा पुन्हीता कायो तःगु खानय् दः । थुगु इलय् पिडः तःगु सकी लिय धुंकिगुलिं उगु कन्दमुलयाता लसकुस याय्गु काथं थुगु पुन्ही डाय्कगु जुयमः । सकी नेवः समाजय् भण्डारण (स्वथाड) तय् ज्यूगु, दाच्छितक न्हयाब्लें अनेक परिकार दय्कः नय ज्यूगुलिं थुगु कन्दमूल भीसं ल्यंकः तय्मः धाय्गु सन्देश थुकी दः । उकीं सकिमा पुन्ही खुन्हुं सकी माडः न्हःपांगु लसकुस यागु खः । थुकी नेताजिया सकी दै, मागः व चागः । पुसा काथं प्यूगु सकी मागः जुयो वैसा उकिं मचा थ्वकगु चागः जुयो वै । थ्व म्हवचा मेहनतं उत्पादन जुइगु, अपलं सइगुलिं थ्व अपहेलित (हेला याड तःगु) तरकारी काथं नं कायो तःगु दः । सकी नपां थुकिया फाकं मा फाकं कताड दशहरा निसें नय्गु सुरु याइसा सकिमा पुन्ही खुनुं लिडः सकी माडः नय्गु याई । फाकं कताडः लितुडः तरकारी खुडः नैसा, फाकं हः कुडः लिभालय् पाड गांकः स्वकंचा दय्क स्वथाडः तयो दाच्छितक इलय व्यलय खुडः नै । अलय् पञ्जारां बलय् धःसा फाकं दँ, सारां फिडः अचार दय्क नै । थ्व दथूया नद्दिगु पहः जुलसा जन्या धुंकः, फाकं लयानिं जायो वगु दुचुफाकं नैगु नं मेगु चलन दः । गुलिं थासय् फाकंचा भातिचा तःमा जुयानिं ग्वः व मा नपां लिडः नैगु नं चलन दः । अलय् सकी जुयानिं थुकिता ता ता हाक ताडः डाचा सकी चुलः, चुलाचा (मस्यौरा) नं याडः नै । थ्व बांलाक गाडानिं जक नै । थ्व नं भण्डारण याडः मालिबलय् लिकायो

दय्क नैगु खः । अथेहे दँ याता नलिकियो मः हाड गांक गुन्चा नं दय्कः स्वथाडः तयो मालकीं दाच्छितक तरकारी माडः दय्कः नय्गु याई । गुलिं थासय् पुलांगु गुन्चा आम जूपिता तरकारी खुडः नकिगु नं चलन दः । अलय् सकी सुडः ग्वचासकी नं दय्कः नैसा खोला नपां माडः प्वलः नैगु वा माड सकी प्वलः मसला तयो पुकः नैगु नं चलन दः । सकिमा पुन्हीबलय् धःसा ब्रत च्वडः महाद्योथाय् वाडः माडागु सकी छायो थः श्रीमानता नं सकी तयो स्व बिइगुचलन दः । थुलि यकव फाइदा व महत्व कः घाडः च्वंगु सकियाता नेवः समाजय् छगु पुन्ही सकिमा पुन्ही धायो सम्मान यागु तस्कं बुद्धिमानी खानय् दः । सकी मानिगु धःसा मागः मखु चागः जक खः । सकिनपां थुगु इलय् चाकुही, तरु, बरं (बदाम) फाँही थजगु कन्दमूल नं नय्मः धाई ।

सकिमा पुन्ही मथयंतलय् कोजागत पून्ही निसें लच्छी तक अलय् मतां (आकाश दीप) नं च्याकय्गु चलन अः ताडः हे वानिथें च्वन । गौरी नारायणया नामय बहनी मता बिइगु थुगु चलन नं बिस्कं पहया खानय् दः । कःसि पलाखय् दथी प्वः दः गु ल्वहुं नं स्वथाडः काकः उकी हः नपांया पैं स्वथाडः छगु कंकुतयो लालटिन मता तयो उकीता खिपतं च्वय कवय याय् ज्यूगु काथं दय्कः लालटिन दुनय् पालाचा तयो च्याकीगु चलन अःनं कः सि पाखय् स्वयबलय् ल्यं दः नि ।

कार्तिकया एकादशी हरिबोधनी एकादशि, थुखनुया दिनसं तुलसी व भगवान विष्णुया इहिपा धः सां नेवः समाजय सकिमा पुन्ही खुनुं तुलसी होम याय्गु धायो तुलसी नारायणता पुजा याई । थुखुनुं धःसा यलः या विशंखु नारायण, यें या इचंगुनारायण, फर्पिङ्ग्या

फम्पु नारायण व ख्वपया चांगु नारायणया छन्हुं तुं (उब्ले उब्ले डायो) दरशन यो वानिगु चलन दः । थुकिता प्यम्हा नाराँद्यो सिइकय्गु काथं कायो तःगु दः । थुगु इलय् गुम्हां ब्रतः च्वडः गुम्हां फलफूल, कन्दमुल, बरं (बदाम) नयो नं ब्रत च्वनिपुं दः । थौं कन्हे धःसा थी थी सवारी साधन ज्वडः त्व, पुचः मुडः वानय्गु याडः हल ।

सकिमा पुन्हीया चाः अजनं तः हांगु महत्व ज्वडः हज्याड, वयो च्वंगु दः । लच्छिया छन्हू वैगु मेगु पुन्ही बलय थें थुखु नं थःगु त्वःया मू द्योया हनय् च्वडः दाफा भजन हालय्गु या । थुलय् नंपुन्ही पः फयो सम्हय् नय्गु नं या । थ्व वाहेकं हलिमलि ब्वइगु थुब्लेया मेगु विशेषता खः । थः इस्टदेव धाय् उगु थासय् गणेद्योया हःनय् बुबः सियो उकियाता छ्यलः गणेद्यो दय्कः ब्वयो तै । अलय् तः माही धःसा भैलखः, ल्योसिंद्यो नपां थी थी आकृति दय्कः ब्वई । लाजा, मुस्या, छुस्या बकुला, आदि बुब ता गना गना छु तःसा आकृति ज्यायता रंग ज्वनि वहे काथंया बुबः नसात ब्वयो आकृति वा चित्र दय्कः बहनी लिबाक ब्वयो तै । थुगु इलय् स्वर्गतं अमृत व गाकी गु धायो उगु हलिमलि ब्वयो तःगुलि नं अमृत व गागु धायो थिइकः यां फुक्क सिता मुडः ल्वाक छ्याडः इडः बिइगु चलन दः । थ्व नल धःसा निरोगी जुइगु धापु काथं उगु इलय् बुबः छाय् नला धाय्गु दुवाल स्वय मालिथें च्वः । नपां छैं या मिसात ब्रत च्वडः महाद्योक्य् वाडः बहनी पुन्हीया तिमिला पुजा याडः थः मिजं याता सकी नपां फलफूल तयो स्व बियो सकिमा पुन्हीया ब्रत क्वचाय्किगु चलन दः । उकीं सकिमा पुन्ही हलिमलिया दिन, प्यम्हा नाराँद्यो सिइकेगु दिं, महाद्योया भक्ति याडः क्वचाय्किगु बिस्कं पहः या पुन्ही जक धाय् फः ।

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

स्वास्थ्यकःमिपुं न्हयाथाय् वांसां थः मस्वसें सेवा यायमः

कार्तिक १३ गते

खप अस्पतालया गवसालय स्वन्ति नाखा नपां नेपाल संवत ११४५ न्हुँ दैं क्यांगु लसताय् भिन्तुना काल बिल ज्या इवः नपां कर्मचारी मुंज्या जुल ।

मुंज्या सं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायोभाजु नपां वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायणमान बिजुक्छु (रोहित) जुं स्वास्थ्य कःमिपुं न्हयाथाय् है वांसां सेवा भावं ज्या सानय मःगु व्यक्तिवादी सोच तय मज्यूगु खाँ व्याकसे स्वास्थ्य व शिक्षाखय जुइगु धिंधिं बल्लां बालापुं व योगयुं न्हुँगु पुस्ता ब्वलानिगु खाँ नपां ब्वनामिपिन्ता विशेषज्ञ जुइगु काथं ब्वक्यमः धायोदिल ।

व्यक्तिलं ब्वनामिपुं विदेशय वानिगु, विश्वव्यापार संघय नेपः न दुतिंगुया लिच्चः खः धायो दिल नपां विदेशी विश्वविद्यालयता अःपुक सम्बन्धन बिइगु अलय थी थी त्वहः तयो खप नगरपालिकाता तःकेंक तःगु खाँ नं काडः दिल ।

शिक्षाखय् यक्त लिपालापुं थानाया नागरिकपुं म्हवचा इलय है शिक्षाया लागाय् ह्यूपा वगु खाँ व्याकसे व्यक्तिलं थुकि खपयत्यसं गर्व यायमः धायो दिसे विशेषज्ञ सेवा अजनं ताडः यंक्य् मःगु नपां मेपिन्ता याइगु व्यवहार बालासा व सभ्य मजुइगु, विरामीया सेवा यायगुति तहांगु धर्म मेगुमस्तु खप देता जनतां यागु विश्वास ल्यंकःतयमःगु कर्मचारीपिसं नियमानुसार ज्या यायमः धायो दिल ।

नखाचखा नय त्वनयनपां जक स्वापु दःगु मखुसें मानसिक स्वास्थ्य नपां नं स्वापु दैगु खाँ काडः, दिसे व्यक्तिलं रोगी पिनिगु लागिं सीयता नं लिफ मस्वपुं डा. नर्मन बेथुन व डा.द्वारकानाथ शान्ताराम कोट्निस पाखं सय्के मः धायोदिसे व्यक्तिलं डाक्टर

जुयगुया आजु जनताया सेवा यायगु जुयमः धायोदिल । खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं चिकित्सकपिनिग लापर्वाही ज्यानयनपां वानय्योगुलिं जिम्मेवारी जुयो ज्या सानयमः धायो दिसे खप अस्पताल जनतां थः भपियो तःगु जनताया अस्पताल खः उकीं सरकारी अस्पतालं बालागु सेवा बिइ धायगु दसु खप अस्पताल जुयम, अस्पतालया भौतिक पूर्वाधारत नपां नपां सुविधा अःपुक बियगु तातुना दःगु खाँ नं व्यक्तिलं काडः दिल ।

बीमा आवद्ध अस्पताल मध्ये खप अस्पताल न्हयगूगु ल्याखय लाक्यता तः लागु खाँ कुलः दिसे व्यक्तिलं रवम्हा बिरामी वला धायगु स्वयो बालाक सेवा वियगुलि बिचः यायमः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी नखा चखासं जीव्यता निंगु नसा-त्वसा व सुचुकुचुता हदायतय मःगु खाँ व्याकसे नगरबासी पिनिगु उसाय॑ बालाक तयता खप नगरपालिकां व्यायामशाला निःस्वाडः, स्वास्थ्य शिविर चायकः कासाया ज्या इवः त न्हयाकः वगु खाँ व्याकसे, स्वाडः च्वाडः सहर नपां सभ्य व सुसंस्कृत नगरता अभ च्वजाय्केता 'खप महोत्सव' गवसः गवयागु खाँ व्याकसे खप अस्पतालया म्हासिइका व थुःगु पहः ता अभ व्यवस्थित व च्वजाय्कः यंक्यता चिकित्सकपुं व कर्मचारीपुं लाहापा स्वाड हज्यायमः धायो दिल ।

ज्या इवः सं निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्ल जुं खप अस्पतालं अः विशिष्टिकरण सेवा वियता तः लागु खाँ व्याकसे सेवा बियगुलि न्हयलुवा पिनिगु लाँपु क्यनिगु ज्याखं चिकित्सक व कर्मचारीपुं मन लयताय्कगु खाँ काडः दिल । उगु ज्या इवः सं डा. रत्न सुन्दर लासिवा नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

खप नगरपालिकाया गवसालय जुगु कासाया धिंधिंबल्ला कवचाल

कार्तिक १४ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय जुगु कार्तिक ९ गते निसें १४ गते तक जुगु खप नगरया ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिंधिंबल्ला (ख्यैं बल, भलिबल, भतिंवारा, कबड्डी, एथ्लेटिक्स, खो खो, चेस, ब्याडमिन्टन, करांते, उसु तेक्वान्डो, पोर्टबल जिम्नास्टिक, कसिमला पायঁ व प्यकुं धुँ) बुधबार कवचाल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याज्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवालया मू पाहाँल्य जुगु उगु ज्या इवःसं हिँडागू कासाखय् तःलापुं कासामिपुं नपां ब्वनयकुथितय्ता मेडल, कासाया सामग्रीत व शिल्ड लः ल्हाय्गु ज्या जुगु खः ।

उगु ज्या इवःसं मू पाहाँ सुवाल जुं कासा, स्वास्थ्य, अनुशासन, मित्रता व दे या सार्वभौमिकता या लागिं जुयमःगु खाँ ब्याकसें कासा शारीरिक व्यायाम खः थुकिं ल्वय नपां ल्वायगु क्षमता अप्वयकः विझगु खाँ काडः दिसे कासाया लिधंसाय् कासामिपिसं थःगु पहः (व्यक्तित्व) च्वजायकः यंक्यता ग्वाहाली याइगु खाँ काडः दिल ।

सांसद सुवालं समाजवादी देशय च्याघौ ज्या, च्याघौ हायैंपुकय्गु व च्याघौ आराम नपां अतिरिक्त क्रियाकलापया व्यवस्था नं याइगु खाँ नपां कासाय् मित्रता नपां अनुशासन मदयकः मगा धायो दिल ।

कासा फुकक उमेरयायपिन्ता मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं कासामिपिसं तहिपिन्ता हानय्गु व चिच्याहिपिन्ता मायायाय् सय्केमः धायो दिसे देया सार्वभौमिकता रक्षा याय्ता कासामिपुं समर्थ जुयमःगु अल्य खप नगरपालिकां ब्वनयकुथिया इल्य निसें हे कासाया धिं धिं बल्ला नपां कासा मित्तय्गु स्यनय् मःगु खाँ नं काडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं १ दूधपाटी च्वंगु च्यासदा पुलांगु भाजु पुखु मुलः बालाक दय्के धुङ्कः भत्तपुर क्याम्पस व पुखुया चाकलीं अतिकं शोभा दःगु अल्य पुखुया दक्षिण पाख्यया पुखु सिर्द (डिल) दय्केगु नं पुखु दय्केगु सम्पदा ल्हवनय्गुया कथहं खः धायो दिसे क्याम्पस व नगरपालिकाया दथ्वी समन्वयकारी ज्या जुयमः धायो दिल ।

ज्या इवःया सभाया नायो नपां नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं कार्तिक ९ गते निसें १६ गतेतक न्ह्याकगु ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिंधिं बल्लासं ब्वनयकुथि व कासामिपिन्ता ल्यता च्वजायकः ब्वति कःगु लिं सकल सिता सुभाय् देछायोदिसे कासाया ईं ज्वः छि खपय् कासाया नखायें जुगु नपां कासाया लागाता हदयतयो राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं ब्वलांकय्गु लिधंसा काथं खप नगरपालिकां ज्या साडः वगु खाँ नं काडः दिल ।

कासामिपिसं कासा नपां ब्वनय्गु नं त्वः मफिइकसे हज्यायः मःगु खाँ काडः दिसे प्रमुख प्रजापति जुं देया लागिं मःपुं अनुशासित नागरिकपुं ब्वलांकय्गु तातुङः खप नगरपालिकां थी थी ज्या इवः त न्ह्याक वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे भत्तपुर अस्पतालय सिटी स्क्यान मेसिन त्यता जग्गा मर्लगु खाँ स्वाडः दिसे खप नगरपालिकां भत्तपुर अस्पतालता न्ह्याब्ले ग्वाहाली याडः ब्यागु खाँ नं काडः दिल ।

वागमती प्रदेशया सांसद सूजना सैंजुं नगरपालिकाया गवसालय जुगु कासाया नखा छ्गू कासा सय्केगु बालागु मौका जूगु खाँ ब्याकसे कासाया लिधंसाय् राष्ट्रिय व देशभक्तिजःगु भावना ब्वलांकय् फै धायोदिल ।

इजरायल प्यालेस्टिनय् याडः च्वंगू नरसंहारमा विरोध व प्यालिस्टिनी जनताता ऐकेवद्वता क्यनय्गु न्यायप्रेमी जनतातय्गु कर्तव्य खः धायो दिसे कासामिपिसं फासीवादया विरोध याय् मःगु खाँ नपां वयकलं देयाता मायायाडः कासाया धिंधिं बल्लाय् ब्वति कायबलय् कासामिपिन्ता जक मखुसें दे हे त्याइगु नं खाँ ब्याक दिल ।

खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी जुं जीउ स्वस्थ याडः तय्गु लिधंसा कासा खः धायोदिसे खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य नपां नपां कासाता नं हदाय तयो ज्या साडः वगु खाँ ब्याकसे तःलापुं कासामिपिन्ता लसः हांसे, भिन्तुना देछासे कासामिपुं मदिक्क इमानदार जुयो थःगु लागाय् हज्याय् मः धायो दिल ।

सचिवत पीडागृह ख्वप पौ. बःषि पौ(पाक्षिक)

अथेहे ख्वप नगरपालिका युवा तथा खेलकुद समितिया कजि नपां वडा नं. १ या वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री जुं ख्वप नगरपालिकाया र्वसालय जूगु खुन्हया कासा महोत्सव्य नगर दुन्यादै गू ब्वनयकुथिया नेट्र व च्यास व पी खुम्हा ब्वनामि कासामिपिसं ब्वति कःगु खाँ काडः दिल ।

कासासं त्याकुपं कासामिपिनिगु लागिं ख्वप नगरपालिकां (१००२) द्विछि व नेगु मेडल व खुइच्यागू ट्रफिया ब्यवस्था व सुईन्हयम्हा उदीयमान कासामि क्वः छ्यूगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिका युवा तथा खेलकुद

समितिया दुजः नपां वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं कासा धिं धिं बल्लाया लिच्चवः काडः दयूगु खः सा मेम्हा दुजः उपेन्द्र सुवाल व रामसुन्दर बासी नं न्वचु तयो दयूगु खः ।

ज्या इवः सं तः लापुं कासामिपिन्ता मू पाहाँ प्रेम सुवाल, विशेष पाहाँपुं नेम्हा बागमती प्रदेशया सांसद सृजना सैंजु व भक्तपुर प्रमुख जिल्ला अधिकारी गोपाल प्रसाद अर्याल जुपिसं ट्रफी, मेडल व दसिपौ नपां कासाया सामग्रीत लः ल्हाडः दयूगु खः ।

ख्वप तिलगद्गा आँखा अस्पतालय तालिम

कार्तिक १४ गते

नेपाल आँखा कार्यक्रम, तिलगद्गा आँखा प्रतिष्ठान व ख्वप तिलगद्गा आँखा अस्पताल भक्तपुरया र्वसालय नपां 'केयर ब्लाइन्डनेश' परियोजनाया आर्थिक र्वाहालीखय भक्तपुर जिल्लाया

प्यांगांतुं नगरपालिकाया स्वास्थ्य केन्द्र्या स्वास्थ्यकःमिपिनिगु लागिं नेन्हया आधारभूत आँखा उपचार तालिम धिसिलाक क्वचाल ।

कार्तिक १३ व १४ गते ख्वप तिलगद्गा आँखा अस्पतालय द्व्यूगु तालिमय ख्वप तिलगद्गा आँखा अस्पतालय मेडिकल डाइरेक्टर डा. सुदीप राजभण्डारी 'केयर ब्लाइन्डनेश' या परियोजना अधिकृत हस्तराई, वरिष्ठ नेत्र सहायक कृजन सुवाल, सृजना डीसी व आँखा अस्पतालया इन्चार्ज धिरज अधिकारी पिसं प्रशिक्षक काथं तालिम बियो दयूगु खः ।

मिखाया असमान्य अवस्थात, मिखाया सामान्य ल्वयत, दृष्टि व दृष्टिपरिक्षणया पहः, चस्मा तय मालिगु अवस्था विषयसं तालिम जुगु खः ।

तालिम क्वचाय धुकः ख्वप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वं ब्वतिकः पित्ता दसिपौ लः ल्हाडः दयूगु खः ।

नियमित बःछिया सुचुकुचु ज्याइवः:

कार्तिक १५ गते

खप नगरपालिकाया ग्रसालय खप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय क्लब, भवनयकुथिया भवनामिपुं व स्थानीय जनतात ज्याडः खप नगरपालिका बडा नं १ य् च्वांगु भाज्यापुखु व उकिया चाकलीं सुचुकुचु ज्या इवः जुल ।

उगु ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भक्तपुर क्याम्पस थिइकः च्वांगु भाजु पुखुया दक्षिण पाख्यया सिई चाय्केगु खाय॑ त्रिभूवन विश्व विद्यालयया उच्च पदाधिकारीपुं नपां तःक हे बैठक ज्यू धुंगु खाँ ब्याकसे भक्तपुर क्याम्पस व भाज्यापुखुया शोभा द्यकेता खप नगरपालिकां सुचुकुचु ज्या इवः न्हयाकागु खाँ काडः दिल ।

खप नगरता स्वच्छ, सुन्दर ऐतिहासिक नगर काथं हज्याकृया २०७४ साल निसे हे मदिक्क लय् लयपतिकं १ गते व १५ गते बः छिया छक थी थी थास्य् सुचुकुचु याडः वयागु खाँ कुल दिसे सांस्कृतिक नगर खप देता म्वाकः तय्ता सांस्कृतिक सम्पदाया खाँ ब्याकय्ता छगू निसे च्यागू तगिंतक स्थानीय पाठ्यक्रम्य् पुखु देगः थजगु सम्पदाया खाँ ब्वकय् बियो वयागु खाँ नं काडः दिल ।

वयकलं नेपालय् चाहयू वैपुं प्यब्बव्य् छब्ब पर्यटकपुं खपय् चाहयू वगु खाँ ब्याकसे च्यासदा पुलांगु भाजुपुखु मुलः ल्हवनय् कानय् यासेलिं देशं दुनय् व देशं पिनय्या अपतं पर्यटकपुं द्वहूं वगु खाँ ब्याकसे पुखुया प्यख्यरं सिई चाय्केधुंक पर्यटकपिन्ता अज अःपुइगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीं खप नगरपालिकां याडः वयो च्वांगु सुचुकुचु ज्या इवः छम्हा

मनूया लागिं मखुसें समाज व सुमुदायया भिं याय्गु तातुडः याडागु खः धायो दिसे सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गुलि जनप्रतिनिधि, कर्मचारी व स्थानीय जनताया ग्राहाली मदय्कः मगा धायोदिल ।

अथेहे बडा नं ५ या बडाध्यक्ष योगेन्द्रमान बिजुकछूँ जुं खप नगरपालिकां याडः च्वांगु सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्याखं देशां देशिया देशं दुनय्या व देशं पिनय्या पर्यटक पिन्ता अःपुयो च्वांगु अः भाजुपुखुया दक्षिणपाख्यया सिई चाय्के धुंकः छम्हा मनूता मखु जनताता भिंजुइगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे बडा नं १ या बडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री जुं सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्मःगु खाँ ब्याकसे खप नगरपालिकां तःकः हे भाज्यापुखुली सुचुकुचु याय् धुंकगु खाँ काडः दिल ।

इनाप

खप नगरपालिका पाखं पिथाडः च्वांगु खप पौ बः छि पौ ख्य् बांलागु च्वसु त बियो ग्राहाली याडः दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याडः पारिथ्रामिक बियगु खाँ खप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वांगु बैठकं कवः छ्यूगु खाँ ब्याक च्वडः ।

सम्पादक
खप पौ

तः मुंज्याया रवसालय भिन्तुना चाली

कार्तिक १६ जाते

नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्याया रवसालय कार्तिक १६ जाते न्हँस्दै ११४५ क्यंगु लसताय् भिन्तुना चाली व सभा जूगु जुल।

उगु ज्या इवःसं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याउज्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल जु भाय् व संस्कृति भीगु धरोहर खः। नेप: या सरकारं जाकी, दाल, तरकारी, सिसाफल थजगु थी थी वस्तुत विदेशं न्याड नय् धुक्कल। भीगु धाय् भाय् व संस्कृति जक ल्यं दःनि धायोदिसे नेपालय् सचित्त व पीच्यागू स्वयो अप: जाति व १२६४ स्वयो अप: भाय् दःगुलिं भाय् व जाति मदयो वानय् तांगु खाँ व्याकसे भीसं सरकारता फुक्क जाति व भाय् ल्यकः स्वाक तय्ता इनाप याडः च्वडागु दः धायोदिल।

जडग बहादुर राणा १०४ दा नेपालय् शासन यागु ई जुल। राणा तय्गु जहाँनियाँ शासनया इलय् मास्टर जगत सुन्दर मल्ल शिक्षाया प्रचार यागु खाँ लुमांकसे दाच्छिया छक: वयक्या इवातांखय् स्वंमः क्वचायक हाडः वयागु खाँ काडः दिसे वयकलं कम्पुनिस्ट नेता पुष्पलाल श्रेष्ठ व काङ्गेसया नेता विपि कोइराला नेम्हसिं भारतीय विस्तारवादया विरोधय् आन्दोलन याडः दिला। अ.वि.पि.व पुष्पलालया कार्यकर्ता पिसं सरकार चलय् याडः च्वंगु दः। अथेन भारतीय एकाधिकार पुँजीया स्वार्थय् सरकार प्यपुङः जुलादक वयकं धायो दिल।

नेका व एमालेया ओली सरकारं गुगु सार्वजनिक संस्थान निजीकरण याय्तांगुया लिउनयै भारतीय एकाधिकार पुँजीयाय् हे लाहा दः धायोदिसे वयकलं न्हुँदैया थुगु इलय भीसं अमेरिकी नीति व कानून मानय् याय्मालिगु एमसीसी सम्भौता व नेप: या सैनिक व्यारेक लाहातय् ला किगु एसपीपी खारेज याय् गु सः

थवय्कागु खः धायो दिल।

अमेरिकी साम्राज्यवादं नेदा हाँ युक्रेनय् ल्वभः (हतियार) छ्ययो रूसया विरुद्ध युद्ध याकः च्वना। अमेरिकी सरकारं नेप: या शासक दलया नेतातय्ता फोनं धम्की बियो संयुक्त राष्ट्रसंघ युक्रेनया पक्ष मतदान याकला। नेप: या सरकारया थुगु पला असंलग्न नीतिया अखः खः धायोदिसे वयकलं मध्यपूर्वय् इजरायली फासीवादी सरकारया युद्धं याडः संसारया अर्थतन्त्र सङ्कटय् लाइगुलिं नेप: या सरकारं युद्धया विरोध याय् धायोदिल।

सांसद सुवालं अमेरिकी साम्राज्यवादं हलिमयया ९०२ थासय सेना व हतियार तयो तःगु, भारतय् अमेरिकी सेना व हतियार तयो तःगु नपां नेपालय् नं अमेरिकी सेना द्वाहँ वगु बुखाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः। अमेरिकी सरकारं हतियार दय्कः मियो लब नयो च्वंगु मानवताविपरित खः। हतियार दय्केता जुयो च्वंगु खर्च हलिमयया जनताता शिक्षा, स्वास्थ्य, लाहातय् ज्या दय्कः च्वनय्गु बास दयकेता खर्च याय् धायो दिल।

देश व जनताया इमानदारीपूर्वक सेवा याडः वगु नेपाल मजदुर किसान पार्टीया विरुद्ध प्रतिक्रियावादी तय्सं जः वयो च्वेंगु दः। २०३५ सालय् भारतया गोरखपुरय् नायो भाजु बिजुक्छै जुयाता गोलीं क्यक्कगु, २०४५ सालय् नेमकिपाया नेता कार्यकर्तापिनिगु विस्त्र भुठा ज्यान मुद्दा थुकिया दसु खः धायो दिल।

चिनियाँ पासापिसं चलं वांथाय् व खुसी बःलं ल्हाथाय् पु पीडित पिन्ता नेका, एमाले, माओवादी, रास्वपा, एस पार्टी पाख सामान व नगद इडः व्यूगु लि नेमकिपा नं दुथ्यागु दक 'यो हो टेलिभिजन' या पत्रकार जीवराम भण्डारी सामाजिक सञ्जाल पाखं पिथाना। थव खाँ मखुजक जिमीसं खण्डन याडा, वयकलं धायो दिल।

सांसद सुवालं नेप: या जल, जडगल, खानी जमिन विदेशीतय्ता विइपुं संसदवादी दलत देशभक्त पार्टी मखु। सार्वजनिक संस्थानत निजीकरणया नामय् मिइपुं नं देशभक्त मखु, अपुं देश द्रोही ख धायोदिसे सुगौली सन्धीसं नेप: या भूमि चिच्या क्वयकः थःता भारतय् जग्गा काइपुं गजराज मिश्र व चन्द्र शेखर उपाध्याय नं देश द्रोही खः। अथेहे पृथ्वीनारायण शाहं ख्वपया जुजु रणजित मल्लया काय्नपां त्वायचिडः लिपा हतालं कायो त्वाय्ता मुलय तयो न्हयलय् स्याता। नालापानी नं अंग्रेजतय्सं नेप: मिपुं नपां त्वाय चिडः वयाके न्यडः, नाः या

सचिवत पीडाग्रग्र ख्वप पौ, बःष्टि पौ(पाक्षिक)

मुहान तिडः व्यूसेलिं नेपाली सेना प्याचायो बुता । थजगु फुक्क खाँ थइकः तेपः मिपिसं ज्ञान काय्मः धायोदिल ।

नेपाल भाषा साहित्य तः मुंज्याया नायो भाजु नपां सभाया नायो आशा कुमार चिकं बञ्जारं थःगु पहः व म्हासिइका म्वाकः तय मःगु खाँ व्याकसे तःमुंज्याया दबु जनताता ज्ञान बियो ग्राकिगु एकेडेमी खः धायो दिल ।

पीप्यकगु नेपालभाषा साहित्य तःमुंज्याया नायो भाजु कृष्ण भक्त लवजुं मा. जगत सुन्दर मल्लया खाँ न्हैंगु पुस्ताता काँ कां वानय् मःगु नपां तःमुंज्या भाषा, साहित्य, कला व संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तय्ता अलय ज्यासाडः नैपुं वर्गता राजनैतिक, सांस्कृतिक व वैचारिक काथं ग्राकय्गु दबु खः धायो दिल ।

सभासं सञ्जय मानन्धरं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

सभा हाँ ख्वप तःमाही वडा नं १ निसें ५ तक अलय् सुजःमारी ६ निसें १० तकया किसान, कर्मचारी, साहित्यकार, कलाकार भाषाप्रेमी व्यापारी व्यवसायी, बुद्धिजीवी, सहकारी, ब्वनयकुथि, सामाजिक संघ-संस्था, स्काउट व बाजा पूचःत नसंचा हुगु जुल । खौमाय् च्वंगु मा. जगत सुन्दर मल्लया इवातांखय् स्वंमः कवखाय्कः लाय्कुलि सभां जूगु जुल ।

सुजमारी जूगु भेलासं नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्या ग्रसाखलया सल्लाहकार ज्ञान सागर ग्रजापति जुं देया ऋणं मुक्त याय्ता सरकार हमच्यूगुलि चिन्ता प्वंकसे आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र मदय्क दे हमज्याइगु खाँ काडः दिल ।

सार्वभौमिकता व स्वतन्त्रताया लागिं संघर्ष व ऐकेवद्वता क्यनय् मः धायोदिसे वयकलं अन्तर्राष्ट्रिय कर्तव्य पूं वांकय् मः

धायो दल । सभासं मू गुथिया दुजः रमेश प्रजापतिं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

तः माही जूगु भेला सं नेपाल भाषा साहित्य तः मुंज्या मू गूथिया दुजः प्रेम गोपाल कर्मचार्य जुं न्हैंदैं न्यालीया महत्व नपां इजरायलं प्यालिस्ताइनय् याडः च्वंगु नरसंहारया विरोध याय् मःगु नपां ऐकेवद्वता प्वंकय् मःगु खाँ काडः दिल । सभासं नेपाल भाषा साहित्य तः मुंज्या मू गुथिया दुजः केशव तमखुं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

भिन्तुना न्यालीसं सचित्तमयाक बाजा खलः संघ संस्था व पुचःत दुथ्यागु खाँ ग्रसाखलं धःगु खः ।

मा. जगतसुन्दर मल्लया इवातांखय् नेमकिपाया छ्याङ्जे प्रेम सुवाल, पार्टी कार्यकर्ता तःमुंज्या मुगुथिया नायो दुजः पुं थी थी संघ संस्था व वाद्य वादन पुचः या गुरुपुं व पदाधिकारीपिसं स्वमूं दे छःगु खः ।

विविध भाषा साहित्य सम्मेलन क्वचाल

कार्तिक १७ ज्ञते

‘भाषा, कला र संस्कृति बचाओ, राष्ट्रिय भावना जगाओ’ नारा ज्वडः ती खुकगु विविध भाषा साहित्य सम्मेलन व सांस्कृतिक ज्या इवः शनिबार बोडेया लाय्कुलि जुल ।

उगु ज्या इवः सं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याङ्जे नपां संघीय सांसद प्रेम सुवाल थःपुं समाजवादी जक हः जुइपु एमाले, माओवादी, एस धःपिसं सरकारय् वाडः शिक्षा, स्वास्थ्य, निःशुल्क अलय थःगु है देशय ज्या वियमःगु खः अथे मयागु द्वपं बियो दिसे सार्वजनिक संस्थानत निजीकरणया पिन्ता समाजवादी व साम्यवादी धाय्गु मिलय् मजु धायोदिल ।

नेका व एमालेया गाथि सरकारं गुगु उद्योगत निजीकरण याय्गु कुतःयाडः च्वंगु दः, थव देशधाती पला खः धायोदिसे वयकलं जिपुं नकतिनि जक कर्णाली प्रदेशया सुखें, अछाम,

दैलेख, कालीकोट, जुम्ला जिल्लाय् वाडः वया । कर्णालीया २६ प्रतिशत जनता बिजुली च्याकय् मखानी । मैनबत्ती च्याकः मचाबुइकः बियो च्वना । थियमत्यो जुइबलय् मिसामस्तय्ता छाउगोठय् अजनं थ्यडः च्वना तिनि । स्याउ, सुन्तला, खोसी, मार्सीवा, सिमी, छ्वः, त्यछ्वः आलु फापर थजगु अन्न सय्केगुलि सरकार हदाय लागु खानय् मरु । ब्वनय् कुथि दः, कलेज दः, भवन दः, शिक्षक दरबन्दी मरुगुलि ब्वनिपुं यकव है म्हवः । अस्पतालय् नर्स व डाक्टरया बन्दोबस्त मरु । सरकारं उथिंगयंक विकास मयागुलिं जिल्ला त्वः तः प्रदेश व संघीय राजधानी बाय् हिलः च्वाँवांपुं यकव दः । वयकलं देया वास्तविकतां काडः दिल ।

जलस्रोत अध्येता रतन भण्डारी जुं लिम्पियाधुरा, लिपुलेक नेपः या नक्साय् दुतिडः तः सां नेपालं उगु थासय् छुं है ज्या

मयागुलि चिन्ता प्वंकः दिल ।

थव न न्हपा नदीनाला (खुसी) मिङ्पुं देशघातीतयसं देयाय् जमिन, खुसी ल्यंकः म्वाकः तै धाय्गु विश्वास नेप-मिपिन्ता मदय धुकंगु खाँ ब्याकसे वयकलं नगरपालिका व गाउँपालिका वडाध्यक्षिप्सं सरकारया धुकुतिं डोजर न्याडः थः हे ठेकापट्टा कायो प्राकृतिक स्रोत साधन यत्थे म्हयो, लाँद्यक यंकगुलि तहांगु विपत फ्यूमःगु खाँ काडः दिल ।

मानव अद्गप्रत्यारोपण केन्द्र भक्तपुरया निर्देशक डा. पुकार चन्द्र श्रेष्ठ जुं भाय् साहित्य व संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तयू ज्या मदिसे याय मःगु खायँ बः ब्यूसे जिवयता निंगु नसा त्वँसा जक नयो बिचः यागु खःसा अपलं ल्वचं मकइगु खाँ ब्याकः दिल ।

मानव अद्ग केन्द्र देशां देखिया ल्वगिपिनिगु उपचारय् ध्वासा वियो वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं केन्द्रय च्वजाय्कः सेवा बियो वयागु खाँ काडः दिल ।

नाक, कान, घाँटी (न्हाय् न्हयपं व घाँटी) विशेषज्ञ डा. रचना बैद्यजुं न्हाय्, न्हय्प व घाँटी जुइगु ल्वय व उकिं मथिइकः च्वनय्गु उपाय काडः दिल ।

मानसिक रोग विशेषज्ञ धन रत्न शाकयं भीगु शरीरता माथां वांकः तैम्हा न्हयु (मस्तिष्क)खः, मनस्तिष्कता माथां वांक तैम्हा मन खः धायो दिल ।

संस्कृतिविद पद्म सुन्दर जोशी जुं छगूछां जातिया संस्कृति ल्यंकः म्वाकः तय मःगु खाँ ब्याकसे नाःछु दैगुलिं खुसी सिथय बुँ यागु अलय् खुसीबलं मथिइकेता तारय्, डाँडाय् बस्ती दय्कगु खाँ काडः दिल ।

सम्मेलनय् मू पाहाँ प्रेम सुवालं विविध भाषाया निःस्वानामि नयो नपां साहित्यकार सुन्दर राम था, निलवाराही गण नाचया भैल द्यो, वासुदेव अदुवा, मैं प्व खानिम्हा सुजन बागः, मैं प्व खांकिगु जात्राय् मुलु दयकिम्हा धर्मलाल नकःमि, बाजा गुरु चन्द्र

सचिष्ठत पीडागूगु ख्वप पौ. बःष्टि पौ(पाक्षिक)

कृष्ण सिपाही व तुल्सी सिपाहीता हानय्ज्या यागु जुल ।

चिनाखाँ सं कविराम घिमिरे न्हाप, ३० नरहरी श्रेष्ठ ल्यू शम्भु प्रजापति ल्यू या ल्यू बुद्ध लामा हःपा सिरपा त्याकगु खः ।

न्हुँदैं सांस्कृतिक च्याली सं निको दाफा भजन खलः न्हाप, सिद्धिकाली साकोस ल्यू व ग्लाड स्टोन एकेडेमी ल्यू या ल्यू लागु खः ।

सम्मेलनया उलेज्या नीलबाराही गण प्याखं भैलद्यो वासुदेव अदुवां याडः द्यूगु खः । न्हयलुवा किसान कार्यकर्ता रुद्रकुमार साहुया सभा नायोलय जुगु उगु सम्मेलनय् ग्वसाखलः या नायो दिलकृष्ण बाटां लसकुस, प्रकाश नोकुजुं ल्याचा, विविध भाषा साहित्यिक समाजया नायो प्रेम के. निढर व ग्वसाखलः या छ्याझ्जे जुजु भाई बासं श्रेष्ठ, प्रेमजन थापा जु पिसं भिन्तुना न्वचु तयो द्यूगु खः ।

सम्मेलन न्हयाय हाँ सुथाय् नसंचा हुलय्गु ज्या इवः जुगु खः । नगदेशया न्यागा: त्वालं न्हयगु च्याली नगर चाहिलय् धुकः बोडे मा.वि. थ्यंकः क्व चःगु खः । उगु क्वचाय्यकेगु ज्या इवः सं नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं तिथिमिथिया नामय् थी थी जात जातिया संस्कृतिता ल्यंथानय्ता अनेक जः ग्वयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

सरकारं निजीकरणता हदाय तयो पुँजीपतितय्ता प्वाथानय्गु ज्या याडः वयो च्वंगु खाँ न्हि थांसे वयकलं देशय् क्रान्ति लिध्वाय्ता सरकारं ल्यासे ल्याम्हेपिन्ता विदेशय् छ्वयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

विदेशी सम्बन्धन कःगु कलेजतय्सं करैडौं नेपःया धेबा विदेशय् छ्वयो लुट्य् याय्गु ज्या याडः च्वंगु खाँ कुलदिसे वयकलं ख्वप अस्पतालं छैं छैं नर्सिंड सेवा बियो च्वडागु खाँ नं काडः दिल ।

न्यागा: त्वालय् सुनिल प्रजापति व पञ्चकुमार कोजुं च्यालीया उलेज्या याडः द्यूगु खः ।

साड़ हाई नगरपालिकाया पुचःता लसकुस

कार्तिक १९ गते

साड़ हाई नगरपालिकाया परामर्शदाता समितिया महानिर्देशक मो फुच्छन् २०८१ कार्तिक १९ गते सोमवार ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खादा ब्वखायक, तकातपुली पुइकः लसकुस याडः द्यूगु खः। वयकपु नगरपालिकाय् भायो छलफल याडः दिसे मतिनाया चिं न काल बिल याडः दिल।

ख्वप नगरपालिकाया ब्वनाय् भःपु वयक नपांया पुचः ता लसकुस यागु ज्या इवः सं न्वचु तयो दिसे प्रमुख प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य सुचुकुचु व सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु ज्या ख्य् स्थानीय जनताया रवाहाली दःगु नपां न्हूँगु पुस्ताता थःगु सीप लःल्हाडः वगु खाँ व्याकः दिल।

नेपाली जनता व चिनियाँ जनताया स्वापु इतिहास क्वति हे पुलांगु खः धायो दिसे वयकलं नेपःमिपिसं चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी व अध्यक्ष माओत्सेतुद्ग पाखं अपलं ज्ञानकायो च्वांगु खाँ ब्याकसे चिनियाँ साहित्यकार लु शुनं धायो द्यू थे शोषितपु शोषकत्य कित च्यो भ्वाति जुई कित शत्रु जुई अलय् गुब्ले पासा जुय फैमखु धाय् खाँ लुमांकसे ज्या साडः नैपु ज्यापु ज्यामिया पालिड ल्वाय् गु व जनताया इमान्दार जुयो सेवा याय् गु नेपाल मजदुर किसान पार्टीया स्पष्ट लाँपु काथं ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपिसं ज्या साडः वयो च्वांगु खाँ काडः दिल।

नपालाय् गु इवलय साडः हाई नगरपालिकाया परामर्शदाता समितिया महानिर्देशक मो फु छुन जुं थःपु ख्वपया भ्रमण यो वयापु साडः हाईया न्हपांगु पुचः खः धायोदिसे ख्वपया पाहाँपिता याइगु लसकुसं थःपु तस्कं लयताय् गु खाँ काडः दिल।

वयकलं साडः हाई सहर चीनया मू व्यापारी केन्द्र खः सां चिनियाँ राष्ट्रपति सि जिन पिडः जुं साड्गहाइता जनताया शहर दयकेमःगु नपां जनताया निंति जनता हे दुथ्याक दयकेमःगु निर्देशन ब्यूगु खाँ काडः दिल। वयकलं ख्वप नगरपालिका व सा. हाई शहरया दथ्वी आर्थिक, शैक्षिक व पर्यटनया लागाय् मंकः ज्या याय् फैगु खाडागु खाँ नपां ख्वपया हस्तकला साडः हाई थनय् मः धायोदिल।

वयकलं चिनियाँ साहित्यकार लु शुन साड्गहाइ नगरपालिका थिइक्या चचिया प्रान्तय बुगु खाँ काडः दिसे वयकलं चिनियाँ जनताता विदेशीया भरय् मखु जनतात छप्पा छधि जुयो दे दयके मःगु खाँ कांगु दक कुलः दिल।

चिनियाँ प्रतिनिधि पुचः या मेहा दुजः कु होड्ग हुई जुं थुगुसी साड्ग हाईसं न्ह्यकगु ‘विश्व आयात मेला’ जुइतांगु खाँ ब्याकसे वांगु मेलासं ७ खर्ब चौरासी अर्ब चिनियाँ धेबा क्वतिया व्यापार जूगु, थुगुसि नं थी देया उत्पादनत ब्वज्या जुइगु खाँ व्याक दिल।

उगु लसकुल ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई, ख्वप नगरपालिका या बडाध्यक्षपु रबिन्द्र ज्याछ्वः (९), उकेश कवां (७), कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवाल पुं नं दःगु जुल।

लसकुस ज्या इवः हाँ महानिर्देशक फु छुन नपां खुम्हासिया पुचलं ख्वपया लाय् कुली, तःमाही, तालाक्व लागाय् भायो स्वयो द्यूगु खः।

**नगरपालिका भीगु हे संस्था खः
इलयहे करपुल रवाहाली यायनु**

सचिव पीडागृह खप पौ. बःषि पौ(पाक्षिक)

भीमसेन थापा गा. पा. या अध्यक्ष बन्जारा खप नगरपालिकाय् कार्तिक २१ ज्ञते

खप गरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां भीमसेन थापा गाउँपालिका अध्यक्ष लोक प्रसाद बन्जारा बुधवार खप नगरपालिकाय् भायो नपा लाडः दिसे नेग स्थानीय तहया दथवी सिकाइ अनुभव कालबिल, भौगोलिक अवस्था व देया समसामयिक व राजनीतिक विषयसं खेल्हावल्हा याडः दिल ।

खप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जु गाउँपालिका अध्यक्ष बन्जारा जु याता खादा क्वचाय्कः, तकातपुली पुइकः लसकुस यासे खपया शैक्षिक विशेषता काडः दिसे खप नगरपालिकापाख चाय्कः तःगु छ्वनय्कुथि/कलेज सं देशां देलिया न्हयद्व स्वयो अपः छ्वनामिपुं छ्वडः च्वंगु नपां स्वास्थ्य सेवा नं अःपुक बियो वयो च्वडागु नपां उगु कलेजय् छ्वनिपुं छ्वनामिपिन्ता छात्रवृत्ति व शैक्षिक ऋण बियो च्वय थ्रक्या शिक्षा काय्ता मौका बियो वयागु नं खाँ काडः दिल ।

शासकदलपिन्ता जनतां विश्वास याय्गु त्वःत हःगु खाँ स्वाड दिसे वयकलं माओवादी न्ह्यलुवाया सरकारया पालय

विविधभाषा सम्मेलन लिफःस्वया बलय्

कार्तिक २२ ज्ञते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु क्रान्तिकारी साहित्य प्रतिक्रियावादीतय्ता अणु बमं थैं हे ग्यापुइगुलिं जनताया इवलं हे अजपुं साहित्यकारपुं छ्वलांकय्ता साहित्य सम्मेलन ग्वसःग्वगु वगु खाँ काडः दिल ।

नी खुकगु विविधभाषा साहित्य सम्मेलनया लिफः स्वय्गु ज्या इवः सं न्वचु तयो दिसे वयकलं न्हुँगु पुस्ताता देश व जनताया सेवासं ज्या सानय्गु मन छ्वलांकः तय्मःगु खाँ व्याकसे अः ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् वानिगु अपलं जुयो वसेलिं अः देश ल्यासे ल्याम्होपुं मरुगु थाय् जुइगु खतरा खानय् दयो वगुलि चिन्ता प्वकः दिल ।

जनताता भियाय्गु काथं माओ बिचारधारा काथं ज्या सांगु जूसा पार्टी व देशया निति हे भिं जुइगु खाँ कुल दिसे राजनीतिख्यू बेवास्ता (हेलचक्रयाई) याय्गु धाय्गु च्वाप्वगुई सुल्ल प्याच्च मितय् थैं जुइगु खाँ नं काडः दिल ।

खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु सुचुकुचु ज्या इवःत जनसहभागिता दुथ्याकः याडः वयो च्वंगु असल अभ्यासमा खाँ काडः दिसे वयकलं न्हयागु थासय्या विकास निर्माणया ज्याख्यू जनताया साथ व ग्वाहाली मदय्कः मगा धायो दिल ।

भीमसेन थापा गाउँपालिकाया अध्यक्ष लोकप्रसाद बन्जारा जु च्यागु वडाय् व्वथलः तःगु गण्डकी प्रदेश दुनय्या गोखर्या भीमसेन थापा गाउँपालिकाया बच्छीमयाकं थाय् जड्गालं त्यलः च्वंगु भौगोलिक विविधता व प्राकृतिक सम्पदां जःगु थुगु गाउँपालिकां १०१.३५ वर्ग कि.मि. थाय् डाल कायो च्वंगु दः । वयकलं छ्गू वडाय् छ्गू उत्पादन छ्गू मुनय् हैगु (सद्कल केन्द्र) थाय् व छ्गू पोषण केन्द्र दय्केगु क्वः छिसां तः मलागू खाँ काडः दिल ।

खप देशं यागु छ्वस्यलागु ज्याखां थः पिसं नं सय्केगु मति दः गु खाँ व्याकसे वयकलं नागरिक पिन्के ग्वाहालीया भावना ताडः वांसेलिं थःगु थाय् हज्याकः यंक्यगुलि पंगः जुयो च्वंगु खाँ नं काडः दिल ।

वहे इवलय खप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जु भीमसेन थापा गाउँपालिकाया अध्यक्ष बन्जारा जु याता खप नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं लः ल्हाडः दिल ।

सचिवत पीडागृह ख्वप पौ, बःषि पौ(पाक्षिक)

ख्वप महोत्सवया पत्रकार सम्मेलन

२०८१ कार्तिक २८

ख्वपया कला, सांस्कृति, जीवनशैली, स्थानीय उत्पादनत च्वजाय्केता, देशं दुनय व देशं पिनयया पर्यटक पिनिगु मन ब्वसाय्केगु तातुडः ख्वप नगरपालिकाया र्वसालय २०८१ मंसिर २८ गते निसें पुस २ गते तक डान्हूँयंक जुइगु ‘ख्वप महोत्सव’ या विषय कायो ख्वप नगरपालिकाया र्वसालय बुद्धवार ज्ञूगु पत्रकार सम्मेलन सं भक्तपुर महोत्सव मूल समारोह समितिया कजि नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पर्यटन उद्योग पाखं नगरया आर्थिक ज्याभ्वः त अप्वयकः नगर व नगरबासीपिनिगु आर्थिक विकासय् र्वाहाली याय्गु महोत्सवया म् तातुना खः धायोदिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं महोत्सव तःजिक हानय्ता १ करोड ५० लाख तका दां छख्य् लिइकागु नपां महोत्सव पाखं ६० लाख तकाति आम्दानी जुइला दक नं धायोदिल ।

ख्वप देया कला, सांस्कृति सम्पदा व थाना दय्किगु सयकिगु मौलिक उत्पादन खाद्य सामग्री, सांस्कार व जीवन शैली या खाँ देश विदेशय प्रचार प्रसार याडः ख्वपदेता पर्यटकपुं छक

निरीक्षण

कार्तिक २८ गते

ख्वप नगरपालिकाया
प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप
नगरपालिकाया वडा नं. ६
देकोचाय् दयकः च्वंगु अरनिको
सभा भवनया आर.एम.सी. ढलान
याडः च्वंथाय् भायो स्वयो दिल ।

मवसे मगागु थाय् गन्तव्य थाय् काथं हछ्याय्गु तातुडः महोत्सव याडागु खाँ काडः दिल ।

देशं दुनयया पर्यटकपिन्ता सालय्गु नं तातुडा ज्वडः हज्याकागु खाँ काडः दिसे व्यकलं ख्वपया थःगु हे नसा ज्वलं, संस्कार व जीवन शैलीया खाँ न्यंक, क्यडः व्यवसायिकरणया लागिं मःकाथं अःपुक्यगु नीति नं दःगु खाँ काडः दिसे पुर्खा दय्क तकगु अमूल्य सम्पदात ल्यंकःम्वाकः भिंकःतयागु गुकि ख्वपदेया पर्यटन उद्योगया लिधंसा दय्क : यंकागु खाँ नं काडः दिल ।

भक्तपुर महोत्सव अतिथि सत्कार समितिया कजि नपां ख्वप नगरपालिकाया उप प्रमुख रजनी जोशी ख्वप महोत्सव ख्वपया ज्याभ्वःत क्यनयगु छगू मौका काथं न्ह्याकय् दैगु खाँ ब्याकसे २०५४ सालया महोत्सव लिपाया तःजिक हाडागु भक्तपुर महोत्सव २०८१ न्ह्याकिगु खाँ ब्याकसे नगर व्याक उत्सवमय याय्ता थी थी सञ्चार माध्यम व पत्रकार पिनिपाखं मःकाथं र्बाहाली याइगु विश्वास प्वंकःदिल ।

अथेहे भक्तपुर महोत्सव सचिवालयया कजि गौतमप्रसाद लासिवजु अःतकःया तयारीया खाँ काडःदिसे २०७६ सालय् कोरोना भवल्वय खं याडःदिकु याय्मःगु महोत्सव थुगुसी तःजिक हानय्गु कुतः जुयो च्वं काथं महोत्सवया स्टिकर नेपाल भाषां, खय् भाय व अंग्रेजी स्वंगु भाषं प्याहाँ वय धुंगु, थाँ निसें विधिवत काथं भक्तपुर महोत्सव सचिवालयया ज्या कुथि चाय्कः ज्या न्ह्याकिगु, थुगु महोत्सवय् ३२ थव विधा, चयथाय् महोत्सव न्ह्याइगु अलय थवहे लसताय् किपा ब्वज्या व साफू ब्वज्या नं जुइगु खाँ काडः दिल ।

पत्रकार सम्मेलनय् थी थी सञ्चार माध्यममपाखं पत्रकार पिसं भक्तपुर महोत्सव तःलाय्म : धायो भिन्तुना देशासे रचनात्मक सुभाव नं वियोदिल ।

सचिव पीडागृह खप पौ. बःषि पौ(पाक्षिक)

भाजुपुखुया दक्षिण पाख्यया २० फीट लाँ दय्केता सहमत

कार्तिक २८ जाते

खप नगरपालिका वडा नं. १ दुधपाटी चवंग भाज्या पुखुया दक्षिण पाख्यय् २० फीटया लाँ चाय्केगुलि खप नगरपालिका, त्रिभुवन विश्वविद्यालयया रजिष्टार प्रा.डा. केदार प्रसाद रिजाल व भक्तपुर क्याम्पसया क्याम्पस प्रमुख कविता लुइँटेलपुं च्वङ्गः जूगु बैठकं उगु खाँ सहमती जु काथं भाज्या पुखुया दक्षिण पाख्यय् अलय भक्तपुर क्याम्पसया उत्तरपाख्यय् अभ बालाक तय्या लागिं पुरातात्विक लागाता ल्यंक म्वाकः तय्गु कानूनी व्यवस्थाता बिचः याड २० फीटया लाँ दयकः खप नगरपालिकां क्याम्पसया लागिं पःख व गेट दय्केगु खाँ क्वः छ्यूगु खः।

बैठकसं प्र.नि.अ. गोपाल प्रसाद अर्याल जु भाजुपुखुया दक्षिण पाख्यया पुखुसिइ (डिल) या स्वामित्व व छ्यलय्गु खाँ खप नगरपालिका व भक्तपुर क्याम्पसं थुइकगु पागु व वहे खाँ

निरीक्षण

कार्तिक २९ जाते

खप नगरपालिकाया रवसालय जुगु भक्तपुर महोत्सव २०८१ या प्रचारार्थ, खपपया कला संस्कृति व सम्पदा विषयया किपा चव्ज्या या धिं धिं बल्ला ज्याइवः निरीक्षण याड दिसे नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति ।

कलेजया ब्वनामिपिन्ता शान्तिपूर्ण व सुरक्षित अध्ययनया लागिं निवेदन न न तःगुलि स्वापु दः पिनिगु समझदारीख्य समस्या ज्यंक्य मः धायो दिल ।

खप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति जु भाजुपुखु ल्यंकः म्वाक तय्गु लि न्हपा निसेया ज्या इवः काड दिसे पुखु व क्याम्पसता मस्यनिगु काथं नक्सा दय्कः हज्याडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

त्रिविविया रजिस्टार प्रा.डा. केदार प्रसाद रिजाल भाज्या पुखुया दक्षिण पाख्यय् दय्किगु लायঁ सवारी साधन चलय मयाकय्गु काथं हछ्याड पुखु व क्याम्पस नेगू मंकः सम्पति खः धायगु मति ज्या सानय मः धायोदिल ।

भक्तपुर क्याम्पसया क्याम्पस प्रमुख कविता लुइँटेलं भक्तपुर क्याम्पस व भाज्या पुखुया समस्या न्हूंगु मखु धायोदिसे क्याम्पस उलि मस्यनिगु काथं त्रिविवि पाखं समस्या ज्यंक्यता पला छियमः धायो दिल ।

उगु बैठकसं खप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री, सम्पदा शाखा प्रमुख राम गोबिन्द श्रेष्ठ, प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल, सहायक प्रजिआ उपेन्द्र निरौला, स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह केन्द्रया प्रमुख अरुणा नकःमि, प्रहरी उपरीक्षक माधवप्रसाद बुढाथोकी, सहायक क्याम्पस प्रमुखपुं लक्ष्मी सुन्दर लवजु, डा. सरोज कुमार तिमिल्सिना, विद्यार्थी कल्याण प्रमुख शेर सिंह रैखोला, प्राविधिक अधिकृत श्यामराज सुवेदीपुं भःगु खः।

कालिकोट पचाल झुरना गा.पा. या अध्यक्ष शाही स्वप नगरपालिकाय्

(२०८१ कार्तिक २४ गते)

गोरखा भीमसेन थापा नगरपालिकाया अध्यक्ष बन्जारा स्वप नगरपालिकाय्

(२०८१ कार्तिक २१ गते)

आंधाङ्क नगरपालिकाया पशामर्शद्वाता आमितिया महानिर्देशक
मो फुछुन खण्पय

(२०८१ कार्तिक ११ गते)

खण्प महोत्काष २०८१ या निंति पत्रकाक मुंज्या

(२०८१ कार्तिक २८ गते)